

KAPITOLA 6

Prezident Spojených štátov Barack Obama a predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker na spoločnej tlačovej konferencii na samite NATO vo Varšave, Poľsko, 8. júla 2016.

„Počas môjho predsedníctva bude Komisia v duchu vzájomných a obojstranných výhod a transparentnosti rokovať so Spojenými štátmi americkými o primeranej a vyváženej dohode o voľnom obchode... mám však veľmi jasno v tom, že v záujme voľného obchodu neobetujem európske bezpečnostné, zdravotné, sociálne normy a normy na ochranu údajov ani našu kultúrnu rozmanitosť.“

Jean-Claude Juncker, politické usmernenia, 15. júla 2014

Primeraná a vyvážená dohoda o voľnom obchode s USA

Otvorený obchod posilňuje hospodárstvo EÚ a vytvára pracovné miesta. Spotrebiteľom v EÚ takisto poskytuje väčšie možnosti výberu a väčšiu kúpnu silu a podnikom pomáha obstať v konkurenčnom boji v zahraničí.

Vďaka vývozu do krajín mimo EÚ existovalo v EÚ v roku 2016 viac ako 31 miliónov pracovných miest.

Hospodárske partnerstvo medzi EÚ a USA je najväčšie na svete. Každý deň medzi sebou obchodujú s tovarom a službami v hodnote dvoch miliárd eur, a preto by odstránenie každej prekážky obchodu a investícií mohlo priniesť značný hospodársky zisk.

Dohoda o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve, ktoré je jednou

z desiatich priorít Európskej komisie, však nebude dohodnutá za každú cenu. EÚ si zachová nezávislosť regulačných orgánov, zásadu predbežnej opatrnosti a právo vlád prijímať právne predpisy v záujme ochrany svojich občanov a životného prostredia.

Po prirodzenej prestávke v rokovaniach po novembrových prezidentských voľbách je EÚ pripravená spolupracovať s novou vládou Spojených štátov.

V priebehu roku 2016 sa EÚ snažila zachovať **globálny systém obchodovania** a zabezpečiť, aby sa aj naďalej prispôboval rýchlo sa meniacemu svetu. Zohrala aktívnu úlohu v rámci Svetovej obchodnej organizácie v snahe zachovať otvorenosť svetového hospodárstva

obchodu tak, aby boli zohľadnené a rešpektované potreby a záujmy rozvojových krajín. EÚ sa v rámci svojej obchodnej politiky takisto usilovala zabezpečiť, aby ostatní dodržiavali pravidlá medzinárodného obchodu a aby bol obchod hybnou silou a trvalo udržateľného rozvoja.

Podľa EÚ musí byť voľný obchod spravodlivý. To je dôvod, prečo sa v priebehu roku 2016 podnikli významné kroky na zavedenie silných nástrojov na ochranu obchodu.

Obchod ako hybná sila zamestnanosti a rastu

Európska únia je jedným z najotvorenejších hospodárstiev na svete. Otvorený obchod posilňuje jej hospodárstvo, vytvára pracovné miesta, občanom v pozícii spotrebiteľov poskytuje väčšie možnosti výberu a väčšiu kúpnu silu a podnikom EÚ pomáha obstáť v konkurenčnom boji v zahraničí.

EÚ každodenne vyvezie tovar v hodnote stoviek miliónov eur a za ďalšie stovky miliónov tovar dovezie. EÚ je najväčším svetovým vývozcom vyrobeného tovaru a služieb a je aj najväčším vývozným trhom pre približne 80 krajín. Všetkých 28 členských štátov dohromady predstavuje 16 % svetového dovozu a vývozu.

Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker, kanadská ministerka pre zahraničný obchod Chrystia Freeland, kanadský predseda vlády Justin Trudeau, predseda Európskej rady Donald Tusk, komisárka Cecilia Malmström, predseda Európskeho parlamentu Martin Schulz, vysoká predstaviteľka pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini a predseda vlády Slovenskej republiky Robert Fico pri slávnostnom podpise dohody o strategickom partnerstve a komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody medzi EÚ a Kanadou, Brusel 30. októbra 2016.

V októbri bola na samite EÚ a Kanady v Bruseli podpísaná komplexná hospodárska a obchodná dohoda s Kanadou. Ako najpokročilejšia a najprogresívnejšia obchodná dohoda, akú EÚ doteraz uzavrela, je komplexná hospodárska a obchodná dohoda prelomovou dohodou, ktorá predurčuje kritériá budúcich dohôd. Kapitoly dohody týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja, práce a životného prostredia sú tým najambicióznym, čo sa kedy v rámci dvojstranných obchodných dohôd v tejto oblasti podarilo dojednať. Dohoda prinesie prospech jednak malým a jednak veľkým vývozcom a vytvorí príležitosti pre spoločnosti v EÚ a Kanade a ich zamestnancov, ako aj pre spotrebiteľov.

OBCHODNÁ DOHODA MEDZI EÚ A KANADOU – MEDZNIK, KTORÝ SYMBOLIZUJE POKROK V HISTÓRII OBCHODNÝCH DOHÔD EÚ

Príspevok k vytváraniu rastu a pracovných miest doma	Ochrana inovátorov a tradičných výrobkov z EÚ	Zabezpečenie dobrej spolupráce v budúcnosti
Odstránenie ciel	Zjednodušenie obchodu so službami	Ochrana demokracie, spotrebiteľov a životného prostredia
Možnosť pre podniky z EÚ uchádzať sa o kanadské verejné zákazky	Posilnenie spolupráce v oblasti regulácie	Podpora a ochrana investícií

» Naša nová obchodná dohoda s Kanadou je najlepšou a najpokrokovejšou dohodou, akú sme kedy ako Európska únia dosiahli. Okrem nových príležitostí, ktoré vytvára pre podniky a občanov, zároveň predstavuje nový prístup k ochrane investícií, ktorý je transparentný a nestranný. «

Predseda Juncker, samit G20, 4. septembra 2016

EÚ okrem toho pokračovala v rokovaníach o niekoľkých ďalších dohodách o voľnom obchode. Cieľom bolo podporiť tvorbu pracovných miest a rast pre občanov i spoločnosti EÚ. V roku 2016 napríklad pokračovali rokovania s Japonskom a začali sa rokovania s Indonéziou a Tuniskom. EÚ sa takisto zapojila do viacstranných rokovaní o dohode o environmentálnych tovaroch a o dohode o obchode so službami, ktoré sa prerokovali s viacerými členmi Svetovej obchodnej organizácie.

Na ceste k stálemu viacstrannému systému investičných súdov

EÚ chce, aby podniky investovali s dôverou a vedomím, že v prípade problémov budú chránené. Do rokovaní o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve Komisia zaradila návrh systému investičných súdov podobného typu, aký už začlenila do obchodných dohôd s Kanadou a Vietnamom a aký začlení do budúcich rokovaní. Systém investičných súdov, založený na rovnakých hlavných prvkoch ako vnútroštátne a medzinárodné súdy, zakotvuje právo vlád prijímať právne predpisy a zaisťuje transparentnosť a zodpovednosť.

Voľný obchod musí byť spravodlivým obchodom

Podľa EÚ musí byť voľný obchod spravodlivý. V priebehu roka sa preto podnikli dôležité kroky s cieľom zaviesť silné nástroje na ochranu obchodu, aby sa zabezpečili rovnaké podmienky pre výrobcov v EÚ a aby sa riešili škody spôsobené nekalou zahraničnou hospodárskou súťažou, ktorá viedla k strate tisícok pracovných miest, najmä v oceľarskom priemysle.

Komisia využíva tieto nástroje v plnom rozsahu, pričom zaviedla rekordný počet antidumpingových a antisubvenčných opatrení – 41 na výrobky z ocele vrátane 18 na výrobky pochádzajúce z Číny.

Rada nakoniec prelomila roky trvajúcu patovú situáciu a dohodla sa na rokovacej pozícii k návrhu na modernizáciu nástrojov EÚ na ochranu obchodu, čo umožnilo odštartovanie záverečnej fázy rokovaní s Parlamentom a Komisiou. Cieľom tohto návrhu, ktorý predložila Komisia, je zabezpečiť, aby nástroje EÚ na ochranu obchodu boli transparentnejšie a zahŕňali rýchlejšie postupy a účinnejšie spôsoby presadzovania práva, a v niektorých prípadoch uložiť vyššie clá.

V tej istej oblasti bol predložený ďalší návrh na novú metódu výpočtu dumpingu pri dovoze z krajín, v ktorých dochádza k značným deformáciám trhu alebo v ktorých má štát prevládajúci vplyv na hospodárstvo. Cieľom je zaistiť, aby nástroje na ochranu obchodu EÚ boli schopné prispôsobiť sa súčasnej situácii v medzinárodnom obchodnom prostredí pri plnom rešpektovaní medzinárodných záväzkov EÚ v rámci Svetovej obchodnej organizácie.

Čo EÚ dohodla so Spojenými štátmi americkými

Lepší prístup na trh USA

EÚ počas celého roku 2016 naďalej sledovala svoj cieľ, ktorým je dohodnúť lepší prístup spoločností z EÚ na trh USA vďaka odstráneniu [ciel](#) a iných prekážok obchodu, ako aj vďaka uľahčeniu vzniku nových obchodných a investičných príležitostí v nových oblastiach. Vzťahovalo by sa to na všetky spoločnosti bez ohľadu na ich veľkosť.

Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo by pomohlo vytvárať pracovné miesta a rast, znižovať ceny a poskytovať občanom väčší výber tovaru a služieb. Zároveň by podporovalo prísne normy ochrany, ktoré existujú v EÚ. Partnerstvo by takisto mohlo pomôcť EÚ a Spojeným štátom pri ochrane a posilňovaní spoločných hodnôt, ako sú demokracia a právny štát.

Vďaka partnerstvu by podniky z EÚ mohli do Spojených štátov viac vyvážať a tiež odtiaľ dovážať viac tovarov alebo služieb, ktoré potrebujú na výrobu svojich finálnych výrobkov. Hoci sa služby podieľajú na hospodárstve EÚ takmer tromi štvrtinami, podniky z EÚ pri predaji svojich služieb na trhu v USA stále narážajú na prekážky. Podľa Eurostatu kupujú Spojené štáty 15 % poľnohospodárskeho vývozu EÚ, a to najmä výrobkov s vysokou pridanou hodnotou. EÚ by rada dosiahla, aby partnerstvo umožnilo tento vývoz ešte zvýšiť. EÚ takisto chce, aby sa európske podniky mohli v rámci partnerstva uchádzať o [verejné zákazky](#) v USA za rovnakých podmienok ako tamojšie spoločnosti.

Spolupráca v oblasti regulácie – zníženie byrokracie a nákladov bez toho, aby sme sa vzdali svojich zásad

EÚ sa snažila vytvoriť obchodnú dohodu celkom nového typu tak, že vyzvala regulačné orgány z EÚ a USA na oveľa užšiu [spoluprácu](#) ako doteraz. Ak chcú podniky z EÚ vyvážať do Spojených štátov, musia dodržiavať pravidlá a normy Washingtonu. Tieto [pravidlá](#) a normy často zaisťujú rovnakú úroveň bezpečnosti alebo kvality, ale líšia sa svojimi technickými detailmi, ako je napríklad farba káblov v zástrčkách a zásuvkách, ktoré sa používajú na jednotlivých stranách Atlantiku. V niektorých prípadoch sa pri kontrolách [technických požiadaviek](#) zbytočne opakujú kontroly, ktoré už boli vykonané na druhej strane Atlantiku. To môže byť nákladné, najmä pre menšie podniky a spotrebiteľov. Spoluprácou v oblasti regulácie by sa tieto náklady mohli znížiť a zároveň by sa zachovala prísna úroveň ochrany osôb a životného prostredia uplatňovaná v EÚ.

Obchodné pravidlá, vďaka ktorým bude dovoz, vývoz a investovanie jednoduchšie a spravodlivejšie

EÚ sa naďalej snažila zavádzať nové obchodné pravidlá, alebo ďalej rozvíjať tie, ktoré sú už zavedené, s cieľom pomôcť všetkým podnikom z EÚ v plnej miere využívať výhody plynúce z Transatlantického obchodného a investičného partnerstva.

EÚ chce v rámci dohody:

Príbehy vývozcov: aký úžitok prinášajú obchodné dohody EÚ podnikom a komunitám.

- ▶ zabezpečiť, aby z partnerstva mali prospech menšie spoločnosti,
- ▶ podporovať voľnú a [spravodlivú hospodársku súťaž](#) vrátane pravidiel, ktoré spoločnostiam zabránia uzatvárať cenové dohody alebo zneužívať svoj vplyv na trhu, a ustanovení týkajúcich sa štátnych podnikov a subvencií,
- ▶ pomôcť podnikom šetriť čas a peniaze v súvislosti s administratívou v [colných konaniach](#),
- ▶ umožniť podnikom prístup k udržateľným zdrojom [energie a surovín](#), ktoré potrebujú,
- ▶ chrániť [duševné vlastníctvo](#) podnikov z EÚ,
- ▶ zabezpečiť, aby ústredným prvkom tejto dohody bol [trvalo udržateľný rozvoj](#).

V rámci partnerstva, tak ako aj vo všetkých ostatných obchodných dohodách, bude EÚ chrániť verejné služby na všetkých úrovniach verejnej správy vrátane miestnej úrovne. Partnerstvo nebude od krajín vyžadovať, aby liberalizovali, deregulovali alebo privatizovali sektor verejných služieb na vnútroštátnej či miestnej úrovni. Platí to pre verejné zdravie, štátne vzdelávanie, verejnú dopravu a zber, čistenie a distribúciu vody a hospodárenie s ňou.

Ako EÚ rokovala so Spojenými štátmi americkými

Komisia rokovala o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve na základe mandátu, ktorý jednomyseľne schválili vlády všetkých členských štátov EÚ. Rokovania sa začali v júni 2013. V roku 2016 sa uskutočnili štyri kolá rokovaní. V rámci zintenzívnenia rokovaní sa [komisárka zodpovedná za obchod Cecilia Malmström](#) v priebehu roku stretla so svojim náprotivkom z USA Michaelom Fromanom deväťkrát. Pokrok sa dosiahol v širokej škále oblastí. EÚ však vždy dávala jasne najavo, že uzavrieť kvalitnú dohodu je dôležitejšie, ako iba rokovania čo najskôr ukončiť.

Komisia na svojej osobitnej [webovej stránke](#) naďalej uverejňovala [návrhy znení](#), ktoré predložila EÚ – pôvodné návrhy právneho textu EÚ na témy v rámci partnerstva – v takých oblastiach, ako sú služby a spolupráca v oblasti regulácie. Komisia na svojej webovej stránke takisto uverejňovala podrobné správy o každom kole rokovaní. Okrem toho uverejnila desiatky dokumentov týkajúcich sa partnerstva, niektoré z nich vo všetkých úradných jazykoch EÚ. Patrili medzi ne [brožúry](#), v ktorých sa zrozumiteľným spôsobom vysvetľujú ciele a potenciálny obsah dohody. Ako rokovanie napredovalo, v týchto činnostiach sa pokračovalo, čo spoločne prinieslo doposiaľ najtransparentnejšie rokovania o obchodnej dohode v histórii EÚ.

Ako je obvyklé pri rokovaní o obchodnej dohode, Komisia využívala týždenné zasadnutia [výboru Rady pre obchodnú politiku](#), aby vlády členských štátov informovala o pokroku v rokovaní. Komisia o rokovaní informovala aj [Európsky parlament](#) – najmä [Výbor pre medzinárodný obchod](#) – a to prostredníctvom vystúpení komisárky zodpovednej za obchod Cecílie Malmström a vyjednávačov partnerstva v Parlamente a jeho výboroch. Členské štáty a poslanci Európskeho parlamentu mali prístup k dokumentom, o ktorých sa rokovalo, v súlade s postupmi, na ktorých sa s nimi dohodlo.

Na základe toho bol zabezpečený demokratický dohľad počas rokovaní. To zároveň znamenalo, že vlády členských štátov a priamo volení poslanci Európskeho parlamentu boli v plnom rozsahu informovaní o stave rokovaní, ako aj o rokovacích pozíciách EÚ. Európsky parlament rokovania naďalej pozorne sledoval.

Komisia bola osobitne aktívna pri [uverejňovaní rozhovorov o navrhovanej dohode](#) a vysvetľovaní cieľov, ktoré v rámci nich EÚ sleduje. [Zaoberala sa aj obavami](#) týkajúcimi sa údajných negatívnych vplyvov partnerstva. Komisia najmä vyvinula značné úsilie s cieľom zabezpečiť, aby ktorákoľvek zainteresovaná strana mohla s vyjednávačmi priamo komunikovať, a [informácie](#) o rokovaní sa snažila zverejňovať online. Počas každého kola rokovaní vyjednávači EÚ a USA zvolali spoločné zasadnutia so stovkami zainteresovaných strán zastupujúcich širokú škálu záujmov. Na informovanie občanov Komisia využívala sociálne médiá vrátane osobitného účtu na [Twitteri](#), ktorý ku koncu roku 2016 sledovalo viac ako 26 500 ľudí.

V priebehu rokovaní sa Komisia naďalej opierala o [poradnú skupinu](#), ktorú zriadila na účely poskytovania dodatočnej expertízy vyjednávačom EÚ. Skupinu tvoria [muži aj ženy](#) zastupujúci záujmy v oblasti životného prostredia, zdravia, spotrebiteľov a pracovníkov a takisto záujmy rôznych odvetví podnikania.

Po rokovaní

Po odsúhlasení znenia bude navrhovaný dokument o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve zverejnený na internete. Následne bude predložený na ratifikáciu prostredníctvom príslušných postupov.

KAPITOLA 7

Účastníci pietnej spomienky kladú kvety a zapalujú sviečky na pamiatku obetí teroristických útokov v Bruseli (Belgicko), 22. marca 2016.

„Mám v úmysle využiť výsadné práva Komisie presadzovať, v rámci našich právomocí, naše spoločné hodnoty, právny štát a základné práva, pri náležitom zohľadnení rôznorodosti ústavných a kultúrnych zvyklostí v 28 členských štátoch.“

Jean-Claude Juncker, politické usmernenia, 15. júla 2014

Priestor spravodlivosti a základných práv založený na vzájomnej dôvere

56

V roku 2016 bezpečnostná únia promptne a rozhodne reagovala na terorizmus, pričom pokrok sa dosiahol aj v oblasti práv občanov a otázok týkajúcich sa vnútorného trhu v oblasti civilného súdnictva.

EÚ v súčasnosti čelí veľmi vážnej hrozbe terorizmu. Útoky na európskej pôde, vracajúci sa zahraniční teroristickí bojovníci a vyvíjajúci sa charakter terorizmu postavili členské štáty EÚ pred nové a dosiaľ nebývalé výzvy.

Európska komisia preto trvala na vytvorení skutočnej a účinnej bezpečnostnej únie. V roku 2016 bolo prijatých viacero opatrení na riešenie všetkých aspektov teroristickej hrozby: predchádzanie radikalizácii, a to aj na internete; kriminalizácia a odhaľovanie

cestovných pohybov v prípade teroristických činností a podpory teroristov; výmena informácií; boj proti financovaniu terorizmu; zamedzenie prístupu k strelným zbraňam a výbušniam a podpora partnerských krajín, najmä v oblasti Stredozemného mora.

Okrem toho sa EÚ dohodla na nových smerniciach s cieľom zlepšiť procesné práva občanov zapojených do trestných konaní. V oblasti civilného súdnictva boli zavedené právne predpisy s cieľom pomôcť rodinám a párom zjednodušením rodinného a občianskeho práva.

Pokiaľ ide o správu a riadenie spoločností, boli dohodnuté pravidlá na zlepšenie práv akcionárov. Komisia takisto navrhla primeranejšie pravidlá odmeňovania pre

úverové inštitúcie a investičné spoločnosti.

Komisia uskutočnila kroky na zlepšenie ochrany základných práv v oblasti ochrany údajov, výmeny osobných informácií a práv spotrebiteľov a zintenzívnila úsilie na podporu rodovej rovnosti, boja proti diskriminácii a elimináciu obchodovania s ľuďmi.

Riešenie bezpečnostných hrozieb v EÚ

Predseda belgickej vlády Charles Michel (zapaľuje sviečku) a predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker (v strede) pri pietnej spomienke na obete teroristických útokov v Bruseli, Brusel 22. marca 2016.

V roku 2016 EÚ začala niekoľko iniciatív s cieľom pomôcť v boji proti terorizmu doma aj v zahraničí.

V decembri dospela Komisia spolu s Parlamentom a Radou k politickej dohode o návrhu Komisie kontrolovať občanov EÚ na základe príslušných databáz vždy, keď prekročia vonkajšie hranice. Systematické kontroly štátnych príslušníkov tretích krajín sú už povinné.

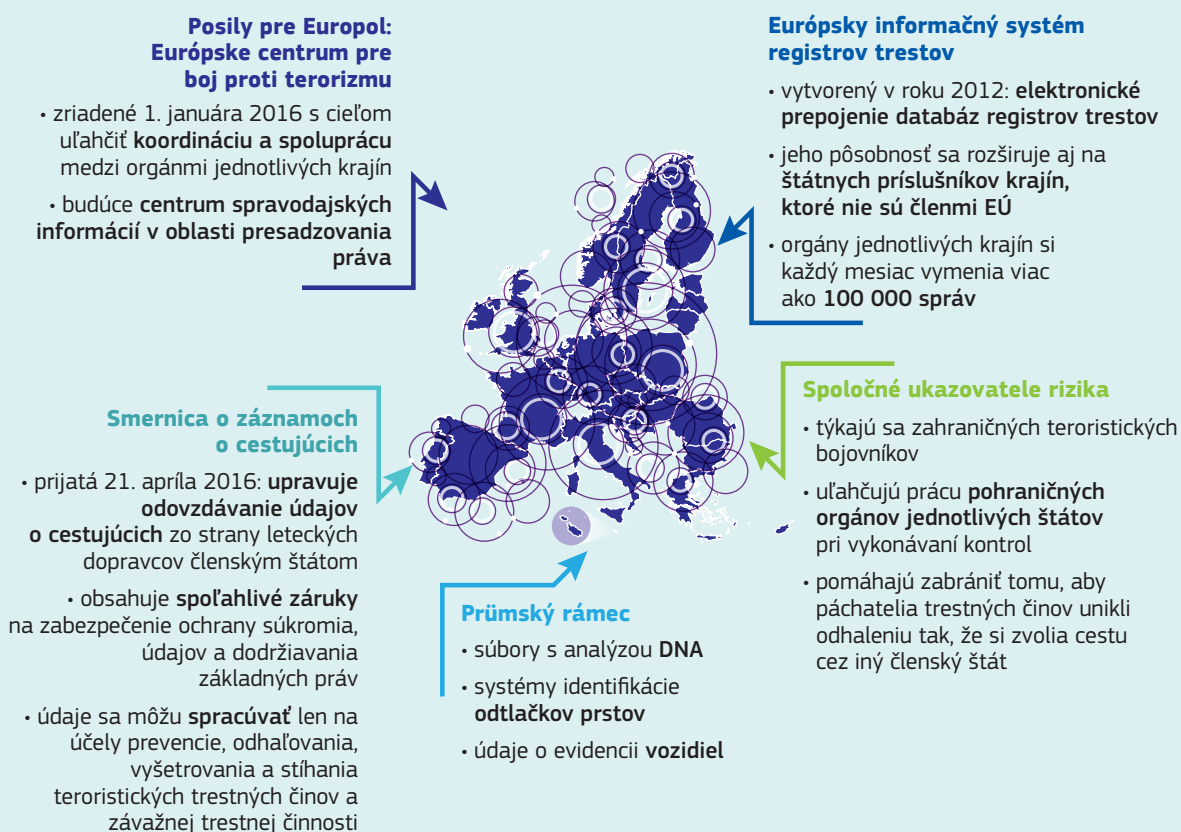
Názory na boj proti terorizmu.

V januári začalo v ústredí Europolu v Haagu pôsobiť [Európske centrum pre boj proti terorizmu](#). Hlavným cieľom centra je presadzovať účinnejšiu operačnú spoluprácu a zlepšiť oznamovanie bezpečnostných informácií medzi členskými štátmi. Okrem toho Komisia prijala [akčný plán na boj proti financovaniu terorizmu](#) zameraný na odrezanie teroristov od zdrojov príjmov a na ich sledovanie na základe ich finančných aktivít. V decembri Komisia prijala balík opatrení na posilnenie kapacity EÚ na boj proti financovaniu terorizmu a organizovanej trestnej činnosti. Návrhy predložené Komisiou doplnia a posilnia právny rámec EÚ v oblasti prania špinavých peňazí, nedovolených tokov hotovosti a vzájomného uznávania rozhodnutí o zmrazení a konfiškácii majetku.

Po prijatí smernice o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu v roku 2015 Komisia zintenzívnila podporu členských štátov pri efektívnejšej transpozícii tejto smernice do ich vnútroštátnych právnych predpisov. V júli Komisia prijala nový návrh na zmenu smernice o boji proti praniu špinavých peňazí s cieľom ešte viac posilniť právny rámec EÚ po teroristických útokoch, ku ktorým došlo v rokoch 2015 a 2016, a zisteniach obsiahnutých v dokumentoch známych ako Panama Papers. Komisia takisto zintenzívnila podporu členských štátov pri efektívnejšej transpozícii štvrtej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí a členským štátom udelila viac právomocí v boji proti terorizmu. V júli Komisia prijala zoznam tretích krajín, ktoré majú strategické nedostatky vo svojich mechanizmoch boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

Ďalšou prioritou bolo pracovať na lepšej výmene informácií, najmä na účely presadzovania práva. Komisia za prioritu stanovila presadzovanie existujúceho právneho rámca (nástroja na výmenu informácií, ktorý vie ponúknuť automatizované porovnávanie profilov DNA, údajov o odtlačkoch prstov a údajov o evidencii vozidiel) a predložila návrhy na zlepšenie výmeny informácií o odsúdeniach za trestné činy prostredníctvom Európskeho informačného systému registrov trestov.

ZLEPŠENIE VÝMENY INFORMÁCIÍ A OPERAČNEJ SPOLUPRÁČE

V júli bola prijatá **smernica EÚ o záznamoch o cestujúcich**. Smernica zaväzuje leteckých dopravcov, aby členským štátom priletu alebo odletu odovzdávali údaje o cestujúcich na medzinárodných letoch. Údaje sa budú analyzovať a využívať na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu. Komisia už začala pracovať s členskými štátmi na rýchlej implementácii smernice.

Ku konečnému prijatiu revidovaného znenia nariadenia o Europole došlo na jeseň 2016. Nariadením sa prideliť ešte väčšia zodpovednosť Europolu, zvyšuje jeho účinnosť a efektívnosť a zabezpečuje kontrola jeho činností Európskym parlamentom v spolupráci s národnými parlamentmi.

Internetové fórum EÚ, ktoré sa konalo v decembri, poskytlo rámec na spojenie úsilia priemyslu a orgánov presadzovania práva v boji proti teroristickým materiálom na internete, a to aj so zapojením občianskej spoločnosti a spoluprácou s ňou pri formulovaní účinnejších protiargumentov a alternatívnych správ. Objem teroristických materiálov na internete pomáha znížiť jednotka EÚ pre nahlasovanie internetového obsahu zriadená pri Europole.

S cieľom posilniť podporu poskytovanú odborníkom a prinášať individualizované podporné služby členským štátom a tretím krajinám bolo zriadené [centrum excelentnosti siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii](#).

V septembri Komisia prijala oznámenie o posilnení bezpečnosti vo svete mobility. V novembri navrhla vytvoriť európsky systém pre cestovné informácie a povolenia, aby sa dala určiť oprávnenosť všetkých príslušníkov tretích krajín bez vízovej povinnosti pricestovať do schengenského priestoru a to, či z takej cesty vyplývajú bezpečnostné alebo migračné riziká. Tento systém prispeje k zefektívneniu riadenia vonkajších hraníc EÚ a zvýšeniu vnútornej bezpečnosti a zároveň uľahčí zákonné cestovanie cez hranice schengenského priestoru.

BOJ PROTI NENÁVISTNÝM PREJAVOM A DISKRIMINÁCIÍ, A TO ONLINE, AKO AJ OFFLINE

V máji 2016 Európska komisia spolu so spoločnosťami Facebook, Twitter, YouTube a Microsoft predstavila nový kódex správania na boj proti nezákonným nenávisným prejavom na internete

Zriadenie skupiny na vysokej úrovni
Boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti

www. **Webové sídlo v podobe jednotného kontaktného miesta**
Informácie o finančných prostriedkoch EÚ vyčlenených na projekty na podporu tolerancie a boja proti rasizmu, xenofóbii a diskriminácii

Rasizmus, xenofóbia a iné formy neznášanlivosti rastú a obrovskou rýchlosťou sa šíria po celej EÚ

V záujme ochrany menšín a boja proti narastajúcej vlne rasizmu a xenofóbie Komisia v máji so spoločnosťami Facebook, YouTube, Twitter a Microsoft dosiahla dohodu o kódexe správania na odvrátenie šírenia nenávisných prejavov na internete.

V apríli Komisia začala pracovať na účinnej bezpečnostnej únii EÚ, ktorá by sa riešila potrebu spoločného prístupu k nadnárodným hrozbám. V decembri Komisia predložila svoju tretiu [správu o pokroku v budovaní bezpečnostnej únie](#), ktorá načrtla nový balík opatrení na boj proti financovaniu terorizmu, teda dôležitý krok pri odstraňovaní prístupu k finančným zdrojom, ktoré podporujú terorizmus. V správe sa tiež pozitívne hodnotilo prijatie súboru návrhov na posilnenie účinnosti a efektívnosti Schengenského informačného systému. V správe sa zdôraznil významný pokrok, pokiaľ ide o kľúčové legislatívne opatrenia EÚ na boj proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti a na posilnenie bezpečnosti na hraniciach EÚ. Parlament a Rada dosiahli politickú dohodu o smernici o boji proti terorizmu, revízii smernice o strelných zbraniach a revízii Kódexu schengenských hraníc s cieľom umožniť systematické kontroly občanov EÚ.

Dodržiavanie zásad právneho štátu

Komisárka Věra Jourová prijíma predsedu Súdneho dvora Európskej únie Koena Lenaerts, Brusel 28. apríla 2016.

V priebehu roka Komisia pokračovala v úsilí podporovať a presadzovať dodržiavanie zásad právneho štátu v Európskej únii.

Komisia tiež naďalej nabádala členské štáty, aby zlepšovali kvalitu, nezávislosť a účinnosť svojich vnútroštátnych justičných systémov, keďže účinné justičné systémy podporujú hospodársky rast a chránia základné práva. Komisia prijala [v roku 2016 porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície](#), ktorý ukazuje, že napriek celkovému pozitívnemu trendu niektoré členské štáty stále majú v tejto oblasti osobitné problémy.

Komisia v júli prijala odporúčanie pre oblasť právneho štátu týkajúce sa situácie v Poľsku, v ktorom vyjadrila svoje znepokojenie a odporučila spôsoby, ako ho rozptýliť. Keďže sa domnievala, že v Poľsku došlo k systémovému ohrozeniu zásad právneho štátu, Komisia celkovú situáciu posúdila a dospela k záveru, že dôležité otázky týkajúce sa právneho štátu v Poľsku, ktoré znepokojenie vyvolali, pretrvávajú. Komisia v decembri poľským orgánom navrhla ďalšie konkrétne odporúčania, ako spomínané znepokojenie rozptýliť.

Prvý podpredseda Komisie Frans Timmermans hovorí v Európskom parlamente o nedávnom vývoji v Poľsku a jeho vplyve na základné práva, Štrasburg (Francúzsko) 13. septembra 2016.

Trestná justícia

Zlepšenie procesných práv a súdnej spolupráce

Parlament a Rada prijali tri nové smernice o procesných právach podozrivých a obvinených osôb:

- ▶ [smernicu o posilnení prezumpcie nevinny](#) a o práve byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní,
- ▶ [smernicu o procesných zárukách pre deti podozrivé](#) alebo obvinené v trestnom konaní,
- ▶ [smernicu o právnej pomoci pre podozrivé](#) alebo obvinené osoby v trestnom konaní a pre vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači.

V oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach EÚ dokončila preskúmanie [dohody o vzájomnej právnej pomoci](#) z roku 2010 so Spojenými štátmi, s ktorými sa dohodla na opatreniach na zlepšenie a urýchlenie spolupráce.

Prvá smernica EÚ o ochrane maloletých osôb v trestnom konaní.

Napokon stojí za zmienku, že členské štáty sa [v záveroch Rady o zlepšení trestnej justície v kybernetickom priestore](#) prijatých v júni dohodli, že začnú pracovať na zlepšení prístupu k digitálnym dôkazom pri vyšetrowaní trestných činov.

Civilné súdnictvo

Zjednodušenie rodinného a občianskeho práva

EÚ v roku 2016 prijala právne predpisy na pomoc [medzinárodným manželským párom](#) spravovať majetok a rozdeliť si ho v prípade rozvodu alebo smrti jedného z nich.

EÚ prijala aj právne predpisy zjednodušujúce obchod [určitých úradne osvedčených listín medzi členskými štátmi](#). Na úradne osvedčených listinách, ako sú napríklad rodné listy, už nebude treba apostily a zjednoduší sa proces získavania overených kópií a prekladov.

Komisia navrhla [zlepšenia pravidiel EÚ na ochranu detí v kontexte cezhraničných sporov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností](#) súvisiacich so starostlivosťou o dieťa, stykom s dieťaťom a s únosmi detí. Novými pravidlami sa urýchlia súdne a správne konania a zabezpečí sa, aby sa vždy zohľadňoval najlepší záujem dieťaťa.

Komisia tiež predložila legislatívny návrh o včasnej reštrukturalizácii a druhej šanci, ako aj iných záležitostiach súvisiacich s platobnou neschopnosťou. Táto iniciatíva sa zameriava na najdôležitejšie prekážky voľného pohybu kapitálu, pričom vychádza z vnútroštátnych režimov.

Zlepšenie pravidiel správy a riadenia spoločností

V roku 2016 rokovania medzi Parlamentom a Radou o [revízii smernice o právach akcionárov](#) viedli k politickej dohode, ktorú ešte budú musieť formálne schváliť obe inštitúcie.

Pokiaľ ide o úverové inštitúcie a investičné spoločnosti, [Komisia posúdila pravidlá odmeňovania v smernici o kapitálových požiadavkách](#) a prijala cieľové zmeny, aby zohľadnila otázku primeranosti, ktorá vyplynula z posúdenia pravidiel.

Základné práva a súdne systémy

Ochrana základných práv EÚ

V máji Komisia uverejnila svoju [správu za rok 2015 o uplatňovaní Charty základných práv Európskej únie](#), v ktorej zdôraznila, ako boli základné práva zohľadňované a presadzované v jej politickej a legislatívnej činnosti.

Správa sa zamerala na [prvé výročné kolokvium o základných právach](#) na tému „Tolerancia a rešpekt: predchádzanie antisemitskej a protimoslimskej nenávisti v Európe a boj proti nej“. [Výsledkom kolokvia bol zoznam konkrétnych opatrení](#) v oblasti boja proti rasizmu, xenofóbii, nenávisťným prejavom, trestným činom z nenávisti a na podporu tolerancie, rozmanitosti a nediskriminácie.

Druhé výročné kolokvium o základných právach bolo zamerané na tému „Pluralita médií a demokracia“ a pomohlo Komisii definovať následné opatrenia zamerané na ochranu médií pred politickým tlakom a zabezpečenie ich finančnej nezávislosti, na podporu ochrany novinárov, ktorí čelia hrozbám a nenávisťným prejavom, a na monitorovanie slobody prejavu v členských štátoch.

Zlepšenie ochrany údajov

V apríli 2016 bol prijatý [balík opatrení na reformu ochrany údajov](#). Začne sa uplatňovať v roku 2018. Všeobecné nariadenie o ochrane údajov je nevyhnutným krokom smerom k posilneniu základných práv občanov v digitálnom veku a uľahčenie podnikania zjednodušením pravidiel pre spoločnosti na digitálnom jednotnom trhu. Zavedenie len jedného predpisu ukončí súčasnú fragmentáciu a nákladné

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov Giovanni Buttarelli na stretnutí s komisárom Julianom Kingom, Brusel 24. novembra 2016.

Ochrana údajov: problémy a riešenia.

administratívne zaťaženie a povedie k úsporám pre podniky. Okrem toho osobitná smernica o ochrane údajov pre oblasť polície a trestnej justície zabezpečí jednotnú vysokú úroveň ochrany údajov, a tým uľahčí výmenu informácií a spoluprácu medzi policajnými a justičnými orgánmi členských štátov.

Ochrana osobných údajov občanov EÚ pri ich prenose v rámci presadzovania práva

V júni bola podpísaná zastrešujúca dohoda o ochrane údajov medzi EÚ a USA. Stanovuje prísne normy ochrany osobných údajov, ktoré si zasielajú orgány presadzovania práva. Európsky parlament udelil súhlas s uzavretím dohody v decembri.

Bezpečnejší prenos údajov medzi EÚ a USA

V júli Komisia prijala rozhodnutie, ktorým sa zaviedol štít na ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA; umožní sa tým bezpečný prenos osobných údajov z EÚ do spoločností v Spojených štátoch. Štítom na ochranu osobných údajov sa zavádzajú prísne povinnosti pre spoločnosti, ktoré spracúvajú údaje, jasné záruky a povinnosti týkajúce sa transparentnosti prístupu vlády Spojených štátov k daným údajom, účinná ochrana individuálnych práv a mechanizmus každoročného spoločného preskúmania.

Práva spotrebiteľov

Zvýšenie dodržiavania predpisov na ochranu spotrebiteľov v online svete

Komisia navrhla revíziu [nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa](#), aby trendy presadzovania právnych predpisov EÚ na ochranu spotrebiteľov prispôbila internetovému prostrediu. [Európske spotrebiteľské centrá](#) pravidelne informujú orgány presadzovania práva o kľúčových otázkach pre spotrebiteľov.

Na trojstrannom samite medzi EÚ, Čínou a USA o bezpečnosti spotrebných výrobkov v júni 2016 sa orgány dohodli na posilnení spolupráce v oblasti bezpečnosti výrobkov, najmä v prípade výrobkov predávaných online.

Nový online nástroj na riešenie sporov

Európska komisia v roku 2016 spustila [platformu na riešenie sporov online](#). Táto platforma uľahčuje online mimosúdne riešenie sporov medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi v EÚ, ktoré súvisia s online nakupovaním.

Ochrana bezpečnosti spotrebiteľov v EÚ

Systém včasného varovania pred nebezpečnými nepotravinovými výrobkami umožňuje rýchlu výmenu informácií na úrovni EÚ o nebezpečných výrobkoch nájdených na trhu a o opatreniach

Komisár Vytenis Andriukaitis pri svojom príhovore na podujatí *Food and drinks: connecting with the mindful consumer* pri príležitosti 14. Európskeho podnikateľského samitu v Bruseli 2. júna 2016.

prijatých s cieľom predísť tomu, aby sa dostali k spotrebiteľom. V roku 2016 si 31 vnútroštátnych orgánov zapojených do tohto systému a Európska komisia vymenili 2 126 varovaní o nebezpečných výrobkoch. To predstavuje mierny nárast oproti 2 072 varovaniam zaznamenaným v roku 2015. Tieto varovania sa väčšinou týkali výrobkov predstavujúcich riziko zranení (napríklad motorových vozidiel) alebo chemické riziko (napríklad hračiek obsahujúcich ftaláty).

Ochrana spotrebiteľov pred klamlivými a agresívnymi obchodnými praktikami

S cieľom zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány presadzovania práva mali primerané nástroje na lepšiu ochranu spotrebiteľov online aj offline, Komisia prijala [aktualizované znenie usmernení z roku 2009 o uplatňovaní smernice o nekalých obchodných praktikách](#). Cieľom uvedeného dokumentu je zjednodušiť uplatňovanie smernice.

Rodová rovnosť

Posilnenie rodovej rovnosti

V decembri 2015 uverejnila Komisia [Strategický záväzok pre rodovú rovnosť](#) na formovanie politiky Komisie v oblasti rodovej rovnosti do roku 2019. Rada v júni 2016 prijala [závery](#) o strategickom záväzku Komisie.

V marci Komisia navrhla aj [pristúpenie EÚ k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu](#), ktorý stanovuje právne záväzné normy na predchádzanie násiliu, ochranu obetí a trestanie páchatel'ov.

Mapovanie činností v prospech rovnosti žien a mužov

[Správa o rovnosti medzi ženami a mužmi z roku 2015](#) ukazuje určitý pokrok v otázkach zamestnanosti a prijímania rozhodnutí. Napriek tomu pretrvávajú podstatné rodové rozdiely v odmeňovaní a dôchodkoch.

Komisia je odhodlaná riešiť výzvy týkajúce sa [rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom](#). Zabezpečenie lepšej rovnováhy medzi rodinným životom a pracovnými povinnosťami podporí lepšie rozdelenie opatrovateľských povinností medzi ženami a mužmi, posilní rodovú rovnosť, zníži rozdiely v mzdách a dôchodkoch, pomôže riešiť demografické výzvy v EÚ a umožní podnikom naplno využívať všetky dostupné talenty.

V roku 2016 Komisia pridela finančné prostriedky na [zvyšovanie informovanosti a vzdelávacie činnosti na prevenciu a boj proti násiliu páchanému na ženách](#), ktoré majú vykonávať vnútroštátne orgány.

Boj proti diskriminácii

Komisia začala realizovať [súbor opatrení na dosiahnutie pokroku v oblasti rovnosti lesbí, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb](#) vrátane činností v oblastiach, ako sú nediskriminácia, vzdelávanie, zdravie, trestné činy z nenávisťi a nenávisťné prejavy.

[Správa o Rómoch z roku 2016](#) odhalila vážne nedostatky, ako napríklad segregáciu v oblasti bývania a vzdelávania a nútené vysťahovania Rómov.

Práva osôb so zdravotným postihnutím

Približne 80 miliónov ľudí v EÚ trpí určitým stupňom postihnutia. Prijatie európskeho aktu bezbariérovosti, o ktorom sa začalo rokovať v Parlamente a Rade v roku 2016, by zlepšilo dostupnosť každodenných produktov a služieb, ako sú mobilné telefóny, doprava a bankové služby. V októbri Parlament a Rada formálne schválili prvé celounijné pravidlá, aby webové stránky a mobilné aplikácie subjektov verejného sektora boli prístupné pre nevidiacich, nepočujúcich a sluchovo postihnutých. Subjekty verejného sektora zahŕňajú štátne, regionálne a miestne orgány a verejnoprávne inštitúcie, ako napríklad štátne nemocnice, univerzity a knižnice. V rámci septembrového balíka predpisov o autorských právach Komisia [navrhla právne predpisy](#) na vykonávanie Marrákešskej zmluvy s cieľom uľahčiť prístup k uverejneným dielam pre osoby, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo majú iné postihnutia obmedzujúce schopnosť čítať.

Aby ľudia so zdravotným postihnutím ľahšie cestovali medzi členskými štátmi, EÚ spustila iniciatívu [preukazu EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím](#). Ten zabezpečí rovnaký prístup k určitým konkrétnym výhodám, najmä v oblasti kultúry, voľného času, športu a dopravy, a to na základe systému vzájomného uznávania.

Riešenie problematiky obchodovania s ľuďmi

Komisia v máji predložila svoju [prvú správu o pokroku v boji proti obchodovaniu s ľuďmi](#). To je dôležité na to, aby sa zvýšil počet vyšetrovaní a trestných stíhaní, zaviedli vhodné mechanizmy na včasnú identifikáciu a ochranu obetí a posilnili opatrenia na predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi.

V súlade s požiadavkami právneho a politického rámca EÚ Komisia uverejnila [štúdiu](#) o rodovom rozmere obchodovania s ľuďmi.

Komisia bude rozvíjať vedomosti o rodovom rozmere obchodovania s ľuďmi vrátane rodových dôsledkov rôznych foriem obchodovania s ľuďmi a prípadných rozdielov, pokiaľ ide o zraniteľnosť mužov a žien voči viktimizácii a jej dosahu na nich. Osobitné ciele a úlohy majú za cieľ riešiť rodový rozmer zraniteľnosti, náboru a viktimizácie, rodové otázky týkajúce sa obchodníkov a osôb, ktoré vytvárajú dopyt, a preskúmanie právnych a politických reakcií na obchodovanie s ľuďmi z rodového hľadiska.

KAPITOLA 8

Komisár Dimitris Avramopoulos na otvorení činnosti európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, Kapitan Andreevo (Bulharsko) 6. októbra 2016.

„Nedávne hrozné udalosti v Stredomorí nám ukázali, že Európa potrebuje lepšie riadiť migráciu vo všetkých aspektoch. To je najdôležitejší humanitárny imperatív. Som presvedčený, že musíme úzko spolupracovať v duchu solidarity.“

Jean-Claude Juncker, politické usmernenia, 15. júla 2014

Smerom k novej politike v oblasti migrácie

V rokoch 2015 a 2016 zaznamenala EÚ bezprecedentný prílev utečencov a migrantov. Podľa Eurostatu požiadal o medzinárodnú ochranu v Európskej únii v roku 2015 viac ako jeden milión ľudí, pričom sa očakáva, že aj za rok 2016 presiahne konečný počet jeden milión ľudí. Väčšina z nich utekala pred vojnou a terorom v Sýrii a ďalších krajinách.

V roku 2016 boli zavedené mnohé nové opatrenia s cieľom riešiť túto situáciu. Tie zahŕňali zameranie sa na záchranné operácie pri vykonávaní hraničného dozoru s podporou agentúr EÚ a v dôsledku toho na záchranu väčšieho počtu životov na mori, na zabezpečenie vonkajších hraníc EÚ, najmä prostredníctvom prístupu zameraného na

„problémové oblasti“, na zintenzívnenie úsilia v oblasti premiestňovania a presídľovania ľudí, ktorí potrebujú ochranu, a na vypracovanie nových opatrení v boji proti prevádzacstvu migrantov. Okrem toho Komisia navrhla zrevidovať právne predpisy EÚ v azylovej oblasti a zvýšila svoje úsilie s cieľom zabezpečiť úplné a správne vykonávanie existujúceho legislatívneho rámca EÚ.

EÚ sa tiež zamerala na otvorenie nových ciest pre legálnu migráciu. Cieľom bolo zlepšiť schopnosť EÚ pritiahnuť a udržať si vysoko kvalifikovaných pracovníkov a lepšie integrovať štátnych príslušníkov tretích krajín, zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky EÚ a riešiť demografické výzvy.

V roku 2016 sa dosiahlo aj posilnenie spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitu s cieľom pomôcť im účinne riešiť základné príčiny nelegálnej migrácie.

Napokon prostredníctvom Fondu pre azyl, migráciu a integráciu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť EÚ zvýšila svoju finančnú podporu pre členské štáty, aby sa vypracoval spoločný prístup k migrácii a zabezpečilo účinné riadenie migračných tokov.

Európska migračná agenda

V roku 2016 Európska komisia nadviazala na [európsku migračnú agendu](#) tak, že navrhla opatrenia na riešenie bezprostredných výziev vyplývajúcich z pretrvávajúcej migračnej a utečeneckej krízy. Sledovala tiež cieľ poskytnúť EÚ nástroje na lepšie riadenie migrácie v strednodobom a dlhodobom horizonte, a to v oblasti nelegálnej migrácie, hraníc, azylu a legálnej migrácie.

Európska migračná agenda – po dvoch rokoch.

Ochrana osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu

V apríli [Komisia vydala oznámenie](#), v ktorom predstavila možnosti, ako reformovať existujúce pravidlá EÚ v oblasti migrácie a azylu.

Na základe získanej spätnej väzby Komisia v máji predložila prvý balík legislatívnych návrhov na reformu jedného z aspektov spoločného európskeho azylového systému, kde navrhla nové pravidlá na reformu dublinského systému, ktorým sa určuje, ktorý členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl. Komisia zároveň navrhla transformáciu Európskeho podporného úradu pre azyl na plnohodnotnú agentúru Európskej únie pre azyl, ktorá bude uľahčovať uplatňovanie spoločného európskeho azylového systému a zlepšovať jeho fungovanie.

Komisár Christos Stylianides na návšteve utečeneckého tábora v Elaionas (Grécko) 19. apríla 2016.

V júli Komisia dokončila navrhované prepracovanie spoločného európskeho azylového systému druhým balíkom návrhov na revíziu troch zostávajúcich právnych predpisov tvoriacich azylový systém EÚ. Reformami sa zjednoduší, objasní a skrátí azylový proces a zavedie sa spravodlivejší a efektívnejší postup EÚ na vybavovanie žiadostí o azyl, ktorý bude veľkorysý k tým najzraniteľnejším osobám, ale prísny voči tým, ktorí ho chcú zneužiť. Reformy umožnia aj rýchlu identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, a ponúknu im ochranu na tak dlho, ako ju budú potrebovať; zároveň

umožnia vracať tie osoby, ktoré nemajú právo získať ochranu v EÚ. Reformami sa takisto zabezpečí, aby žiadatelia o azyl mohli využívať rovnako dôstojné normy prijímania bez ohľadu na to, kam prídu.

V decembri Komisia prijala štvrté odporúčanie o konkrétnych opatreniach, ktoré musí prijať Grécko, aby mohlo plne vykonávať normy EÚ v oblasti azylu podľa dublinského nariadenia. V odporúčaní sa uvádza, že napriek zložitej situácii, s ktorou bolo Grécko konfrontované, dosiahlo významný pokrok pri zavádzaní základných inštitucionálnych a právnych štruktúr pre dobre fungujúci azylový systém a že existujú dobré vyhliadky na plne fungujúci azylový systém, ktorý sa má uviesť do praxe v blízkej budúcnosti. Z tohto dôvodu sa odporučilo, aby sa presuny do Grécka podľa dublinského nariadenia postupne obnovili po 15. marci 2017, a to na základe individuálnych záruk pre každého žiadateľa a s výnimkou zraniteľných kategórií migrantov. Cieľom je podporiť úsilie v oblasti premiestňovania a obnoviť plne fungujúci dublinský systém, ktorý je kľúčovým prvkom obnovenia normálneho fungovania schengenského priestoru, a to s ohľadom na budúcu reformu systému.

Komisári Tibor Navracsics a Dimitris Avramopoulos diskutujú s mladými utečencami a futbalistami, Kraainem (Belgicko) 2. marca 2016.

Premiestňovanie a presídľovanie

V marci a v októbri Európska rada vyzvala na urýchlenie vykonávania premiestňovania, aby sa zmiernil obrovský tlak na Grécko a Taliansko.

Dočasný mechanizmus núdzového premiestňovania bol zriadený v roku 2015, pričom členské štáty sa zaviazali premiestniť do septembra 2017 celkovo 98 255 osôb z Talianska a Grécka. Členské štáty sa v roku 2015 takisto dohodli, že presídlia vyše 22 000 ľudí pochádzajúcich z krajín mimo Európskej únie, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu.

Do konca roka 2016 bolo do 24 zúčastnených štátov premiestnených 9 602 utečencov – 7 198 z Grécka a 2 404 z Talianska. Okrem toho boli do konca roka takmer 14 000 osobám poskytnuté bezpečné a legálne cesty do EÚ vďaka presídľovaniu v 21 štátoch, ktoré sa zúčastňujú na presídľovaní.

V marci sa členovia Európskej rady a ich tureckí partneri dohodli na ukončení nelegálnej migrácie z Turecka do EÚ a jej nahradení legálnymi spôsobmi presídľovania utečencov do Európskej únie. Bolo dohodnuté vyhlásenie [EÚ a Turecka](#), v ktorom bolo okrem iného oznámené, že všetci noví neregulárni migranti a žiadatelia o azyl prichádzajúci z Turecka na grécke ostrovy budú vrátení do Turecka, a to na základe individuálneho posúdenia ich žiadostí o azyl v súlade s medzinárodným právom a právom EÚ, ako aj na základe toho, že získajú ochranu v Turecku. Okrem toho za každého Sýrčana vráteného do Turecka z gréckych ostrovov bude iný Sýrčan presídlený do EÚ priamo z Turecka. Do konca roka bolo podľa tohto ustanovenia z Turecka presídlených 2 672 sýrskych utečencov.

VYTVÁRANIE BEZPEČNÝCH A LEGÁLNYCH CIEST PRE ŽIADATEĽOV O AZYL

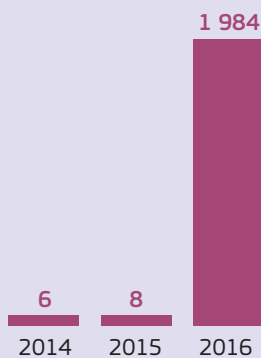
Nástroj pre utečencov v Turecku

2,2 mld. EUR,
ktoré už boli použité

0,8 mld.
EUR

Z celkového objemu 3 miliardy EUR sa už použili prostriedky vo výške 2,2 miliardy EUR na zlepšenie podmienok pre utečencov v oblastiach: zdravie, vzdelanie, sociálno-ekonomická podpora a humanitárna pomoc

1 984 Neregulárni migranti vrátení z Grécka do Turecka

Presídlení sýrski utečenci

2 672

TURECKO

1 984

Neregulárni migranti vrátení z Grécka

Za každého Sýrčana, ktorého Turecko prijme z gréckych ostrovov späť, sa z Turecka do EÚ presídli iný Sýrčan

V septembri Komisia informovala o prudkom poklese počtu ľudí, ktorí sa nelegálne plavia cez Egejské more alebo v ňom prichádzajú o život. Od júna prišlo v priemere 80 ľudí denne, zatiaľ čo v októbri 2015 to bolo viac ako 10 000 osôb denne.

Komisia v spolupráci s Gréckom a Talianskom vypracovala postupy potrebné na uľahčenie premiestňovania vrátane primeraných bezpečnostných previerok kandidátov na premiestnenie s podporou Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Europolu. V júni 2016 všetky členské štáty EÚ, Vysoký komisár OSN pre utečencov, Medzinárodná organizácia pre migráciu a Európsky podporný úrad pre azyl schválili protokol pre premiestňovanie tak v Grécku, ako aj v Taliansku.

Svedectvá osôb, ktoré využili výhody premiestnenia.

Návrat a readmisia

Ako súčasť balíka opatrení na reformu spoločného európskeho azylového systému Komisia navrhla posilniť úničný systém porovnávania odtlačkov prstov na identifikáciu žiadateľov o azyl a osôb, ktoré nelegálne prekročili hranice. Spomínaný návrh by umožnil členským štátom ukladať a vyhľadávať údaje o štátnych príslušníkoch tretích krajín alebo osobách bez štátnej príslušnosti, ktoré nie sú žiadateľmi o medzinárodnú ochranu a u ktorých sa zistí, že sa neoprávnene zdržiavajú v EÚ. Nové nariadenie o európskej pohraničnej a pobrežnej stráží posilnilo úlohu agentúry pri podpore členských štátov počas návratových operácií. Okrem toho Rada prijala návrh Komisie o európskom cestovnom doklade, ktorým sa zavádza jednotný formát so zdokonalenými ochrannými prvkami na uľahčenie návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín.

V rámci [schengenského hodnotiaceho mechanizmu](#) Komisia spolu s odborníkmi z krajín schengenského priestoru preskúmala systémy návratu, ktoré v desiatich členských štátoch EÚ a pridružených krajinách fungovali v rokoch 2015 a 2016. Komisia prijala šesť hodnotiacich správ a vypracovala odporúčania Rade s cieľom riešiť zistené nedostatky vo vnútroštátnych systémoch návratu.

Zlepšenie mechanizmov návratu a readmisie je zároveň jedným z hlavných cieľov nového rámca pre partnerstvo v oblasti migrácie, ktorý Komisia iniciovala v júni 2016 s cieľom riešiť základné príčiny neregulárnej migrácie a lepšie riadiť migráciu v spolupráci s krajinami mimo EÚ. (Viac informácií o rámci partnerstva možno nájsť v kapitole 9.)

Boj proti prevádzaniu migrantov

Vo februári bolo v Europole zriadené Európske stredisko pre boj proti prevádzacstvu a dosiahla sa dohoda o užšej operačnej spolupráci medzi Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Europolom. Tá zahŕňala výmenu osobných údajov zhromaždených pri dobrovoľných rozhovoroch s migrantmi zapojenými do spoločných operácií, ktoré koordinuje Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž s cieľom lepšie vyšetrovať prevádzáčov.

Záchrana životov na mori a vykonávanie prístupu zameraného na „problémové oblasti“

Európska pohraničná a pobrežná stráž

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž v roku 2016 len v centrálnom Stredozemí prispela k záchrane viac ako 169 000 ľudí.

Do konca roka 2016 Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž mala nasadených viac ako 1 550 pracovníkov na podporu členských štátov na vonkajších hraniciach, čím doplnila existujúce vnútroštátne kapacity v objeme viac než 100 000 príslušníkov pohraničnej stráže.

Na základe návrhu z decembra 2015 bola v júni 2016 dosiahnutá politická dohoda o nariadení o európskej pohraničnej a pobrežnej stráží, ktoré nadobudlo platnosť v októbri. Európska pohraničná a pobrežná stráž pozostáva z dvoch pilierov – posilnenej Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž, ktorá bola vytvorená z bývalej agentúry Frontex, a orgánov riadenia hraníc členských štátov vrátane pobrežných stráží v rozsahu, v akom vykonávajú úlohy kontroly hraníc.

V rámci nového mandátu sa úlohy a činnosti agentúry značne rozšírili. Od októbra sa dosiahol významný pokrok pri zabezpečovaní plného fungovania novej agentúry, a to aj zriadením povinných rezerv rýchleho zásahu pre pohraničnú stráž a zabezpečením vybavenia a otvorením nových rezerv pre intervenčné tímy pre návrat. Tie sa môžu nasadiť na podporu členských štátov, ktoré majú primárnu úlohu a právomoc pri posilňovaní kontrol na vonkajších hraniciach.

Problémové oblasti

V rámci úsilia o zvládanie migračnej krízy pokračovalo vykonávanie koncepcie „problémových oblastí“ v Grécku a Taliansku. EÚ a jej príslušné agentúry (Európsky podporný úrad pre azyl, Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Europol) poskytli operačnú a finančnú podporu, a to aj vyslaním odborníkov z členských štátov a prizvaných príslušníkov pohraničnej stráže.

Problémové oblasti, ktoré sa nachádzajú na kľúčových miestach príchodu v najviac zasiahnutých členských štátoch, akými sú Taliansko a Grécko, sú prijímacie oblasti, kde sa všetci, ktorí prichádzajú, identifikujú, registrujú a náležite vybavujú. Pracovná náplň problémových miest a proces premiestňovania zahŕňajú aj integrované a systematické bezpečnostné kontroly a vyžadujú si poskytnutie primeraných prijímacích podmienok, aby sa zabránilo preplneniu, a to s osobitným zreteľom na zraniteľné skupiny vrátane detí.

Za uplatňovanie prístupu založeného na problémových miestach je v prvom rade zodpovedný príslušný členský štát. Od marca 2016 však zamestnanci Europolu vykonávajú sekundárne bezpečnostné kontroly na problémových miestach v Grécku. Aby bol proces bezpečnostnej ochrany na vonkajších hraniciach spoľahlivejší, Europol vytvoril skupinu 116 prizvaných príslušníkov pohraničnej stráže – expertov vyslaných vnútroštátnymi službami – na podporu členských štátov v núdzi. Prvé dve skupiny prizvaných príslušníkov pohraničnej stráže boli vyslané do gréckych problémových oblastí s cieľom podporiť zamestnancov Europolu. V roku 2016 fungovalo päť krízových vstupných centier v Grécku a štyri v Taliansku, pričom ostatné prístavy vylodenia v Taliansku vykonávali podobné funkcie.

Lepšia kontrola vonkajších hraníc EÚ

Plán návratu k Schengenu

V marci Komisia predstavila podrobný [plán](#) konkrétnych krokov na obnovenie normálne fungujúceho schengenského priestoru, keďže tento systém prešiel ťažkou skúškou migračnej a utečeneckej krízy.

V dôsledku veľkého počtu neregulárnych migrantov a žiadateľov o azyl prichádzajúcich do Grécka bol vyvinutý obrovský tlak na vonkajšie hranice EÚ v Grécku, čím sa odhalili závažné nedostatky a dôsledky pre schengenský priestor ako celok. Vzhľadom na to bolo Grécko požiadané, aby prijalo a implementovalo akčný plán s cieľom reagovať na odporúčania Rady a Komisie, zatiaľ čo ostatné členské štáty boli vyzvané, aby prevzali zodpovednosť a poskytli Grécku okamžitú podporu.

V máji Rada prijala [odporúčanie](#) pre Rakúsko, Nemecko, Dánsko, Švédsko a Nórsko, čo im umožnilo zaviesť dočasné kontroly na vnútorných hraniciach. Napriek postupnej stabilizácii celkovej situácie v schengenskom priestore Komisia v novembri [odporučila](#) Rade, aby týmto krajinám umožnila zachovať kontroly na vnútorných hraniciach za prísnych podmienok a na obmedzený čas.

Balík o inteligentných hraniciach

V apríli Komisia navrhla [balík predpisov o inteligentných hraniciach](#) s cieľom zmodernizovať riadenie vonkajších hraníc schengenského priestoru a pomôcť členským štátom čeliť rastúcemu prílevu cestujúcich a zároveň prispievať k boju proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti.

Jadrom balíka je zriadenie [systému vstupu a výstupu](#) na modernizáciu kontroly hraníc a poskytovanie presných a automatizovaných informácií pohraničnej strážii pri hraničných kontrolách. Systém takisto umožňuje prístup povereným vnútroštátnym orgánom presadzovania práva a Europolu, aby mohli prispievať k prevencii, odhaľovaniu a vyšetrovaniu teroristických trestných činov alebo iných závažných trestných činov.

V rovnakom čase Komisia predložila [oznámenie s názvom „Silnejšie a inteligentnejšie informačné systémy pre hranice a bezpečnosť“](#), v ktorom sa uvádzajú opatrenia na zlepšenie fungovania

a interoperability existujúcich informačných systémov, ako aj prípadných nových systémov v záujme vyriešenia problému nedostatku informácií.

V novembri Komisia navrhla zriadenie [európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia](#) s cieľom posilniť bezpečnostné kontroly cestujúcich požívajúcich právo bezvízového styku.

V decembri Komisia navrhla [posilniť prevádzkovú efektívnosť a účinnosť schengenského informačného systému](#) s cieľom zlepšiť jeho schopnosť bojovať proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti, zlepšiť riadenie hraníc a migrácie a zabezpečiť účinnú výmenu informácií medzi členskými štátmi v záujme zvýšenia bezpečnosti občanov EÚ.

Týždenné videokonferencie lídrov západného Balkánu

Týždenné videokonferencie lídrov západného Balkánu viedli k posilnenej koordinácii a lepšej výmene informácií medzi členskými štátmi EÚ a ich bezprostrednými susedmi pozdĺž ďalšej dôležitej migračnej trasy.

Zlepšovanie možností legálnej migrácie

Návrh [revízie systému modrej karty](#), ktorý Komisia predložila v júni, má za cieľ zlepšiť schopnosť EÚ pritiahnúť a udržať si vysokokvalifikovaných pracovníkov v záujme zlepšenia konkurencieschopnosti jej hospodárstva a vyrovnania sa s demografickými výzvami. Držitelia modrej karty budú mať flexibilnejší prístup k vysokokvalifikovanej práci v celej EÚ s možnosťou vykonávať vedľajšiu činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba a s možnosťou okamžitého zlúčenia rodiny a rýchlejšieho prístupu k dlhodobému pobytu v EÚ.

Integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín

V oblasti integrácie Komisia v júni prijala [akčný plán na integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín](#). Jeho cieľom je podporovať členské štáty v ich úsilí o integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín. Akčný plán stanovuje spoločný rámec politiky, ktorý by mal členským štátom pomôcť ďalej rozvíjať a posilňovať ich vnútroštátne integračné úsilie. Obsahuje 50 konkrétnych opatrení v kľúčových oblastiach, ako je integrácia pred odchodom a pred príchodom, vzdelávanie, zamestnanosť a odborná príprava, prístup k základným službám, aktívna účasť a sociálne začlenenie.

Víza

Komisia začiatkom roka 2016 predložila legislatívne návrhy presunúť Gruzínsko, Kosovo (týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 (1999) a stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova), Turecko a Ukrajinu do zoznamu krajín s bezvízovým stykom pre krátkodobé pobyty v nadväznosti na pozitívne hodnotenie akčných plánov alebo plánov liberalizácie vízového režimu týchto krajín. Návrhy pre Kosovo a Turecko sa prijali za predpokladu, že kosovské a turecké orgány splnia zostávajúce kritériá obsiahnuté v ich príslušných plánoch liberalizácie vízového režimu, a to ešte pred prijatím príslušných návrhov Parlamentom a Radou. Komisia takisto navrhla legislatívne zmeny s cieľom posilniť mechanizmus pozastavenia, ktorý EÚ umožní pozastaviť bezvízový styk pre občanov z krajín mimo EÚ, ak dôjde k významnému nárastu migračného alebo bezpečnostného rizika. Parlament a Rada dosiahli politickú dohodu o revidovanom mechanizme pozastavenia a liberalizácii vízového režimu pre Gruzínsko.

Počas roka EÚ podpísala dohody o zrušení vízovej povinnosti s Kiribati, Marshallovými ostrovmi, Mikronéziou, Peru, so Šalamúnovými ostrovmi a s Tuvalu.

V októbri sa začali rokovania s Tuniskom o dohode o zjednodušení postupu pri vydávaní krátkodobých víz a o dohode o stanovení postupov readmisie v prípade neregulárnych migrantov.

V novembri sa začali rokovania o zjednodušení vízového režimu a readmisii s Jordánskom.

Kanadská vláda v roku 2016 oznámila, že má v úmysle od decembra 2017 zrušiť vízovú povinnosť pre všetkých občanov Bulharska a Rumunska, ktorí cestujú do Kanady.

Finančná podpora na efektívne riadenie migrácie

EÚ tiež zvýšila svoju finančnú podporu pre členské štáty, aby vypracovali spoločný prístup k migrácii a účinne riadili migračné toky, a to najmä prostredníctvom Fondu pre azyl, migráciu a integráciu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť. Zložka týchto fondov určená na núdzovú pomoc umožnila EÚ rýchle a flexibilne reagovať na výzvy súvisiace s migráciou, konkrétne pridelením ďalších finančných prostriedkov tým členským štátom, ktoré čelia veľkým migračným tlakom. V marci Komisia navrhla nástroj núdzovej pomoci, ktorý sa má používať v EÚ s cieľom zabezpečiť rýchlejšiu a cielenejšiu reakciu na veľké krízy vrátane pomoci členským štátom pri zvládaní veľkého počtu utečencov. Do roku 2018 bude cez tento nástroj prostredníctvom partnerských organizácií, ako sú agentúry OSN, Červený kríž a mimovládne organizácie, sprístupnených približne 700 miliónov EUR z finančných prostriedkov EÚ. Organizáciám, ktoré uskutočňujú projekty v Grécku, už bolo v úzkej spolupráci s gréckymi orgánmi pridelených 198 miliónov EUR.

Okrem toho EÚ zvýšila rozpočty Európskeho podporného úradu pre azyl, Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Europolu na roky 2015 a 2016, čím posilnila ich schopnosť prakticky reagovať na migračné výzvy.

FINANCOVANIE V RÁMCI FONDU PRE AZYL, MIGRÁCIU A INTEGRÁCIU A FONDU PRE VNÚTORNÚ BEZPEČNOSŤ NA OBDOBIE ROKOV 2014 – 2020

Stav k 31. decembru 2016

* Núdzová podpora z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu bola poskytnutá týmto členským štátom: Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Slovinsko, Švédsko a Taliansko. Núdzová podpora z Fondu pre vnútornú bezpečnosť bola poskytnutá týmto členským štátom: Belgicko, Bulharsko, Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Maďarsko, Slovinsko a Taliansko.

Zdroj: Európska komisia.

KAPITOLA 9

Vysoká predstaviteľka a podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini a generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg na spoločnej tlačovej konferencii po zasadnutí ministrov zahraničných vecí členských štátov NATO, Brusel 6. decembra 2016.

„Potrebujeme Európu, ktorá bude v oblasti zahraničnej politiky silnejšia. Kríza na Ukrajine a znepokojujúca situácia na Blízkom východe ukazujú, aké je dôležité, aby Európa vystupovala vo vonkajších vzťahoch jednotne.“

Jean-Claude Juncker, politické usmernenia, 15. júla 2014

Silnejšia pozícia na medzinárodnej scéne

74

EÚ potrebuje silnú spoločnú zahraničnú politiku, aby mohla efektívne reagovať na globálne výzvy vrátane kríz v susedných krajinách, šíriť svoje hodnoty a prispievať k mieru a prosperite vo svete.

V tejto súvislosti bola jadrom zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ v roku 2016 podpora medzinárodného mieru a bezpečnosti, rozvojová spolupráca, ľudské práva a reakcie na humanitárne krízy.

Na medzinárodnej úrovni EÚ využila svoj diplomatický a hospodársky vplyv, aby vyzvala na politické riešenie konfliktov v Sýrii, Líbyi a na Ukrajine. Naďalej intenzívne spolupracovala na podpore normalizácie vzťahov medzi Kosovom a Srbskom.

Na jar v roku 2016 vysoká predstaviteľka Únie pre

zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini a niektorí ďalší európski komisári navštívili Irán, aby začali rokovania o spolupráci v oblasti obchodu, investícií, energetiky, zmeny klímy a ľudských práv.

V júni vysoká predstaviteľka/ podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini predložila **globálnu stratégiu EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku**. V stratégii sa určujú priority a ciele, aby sa maximalizovala schopnosť EÚ čeliť medzinárodným výzvam. Následné opatrenia v oblasti bezpečnosti a obrany boli obzvlášť rýchle, čo viedlo k prijatiu dôležitých záverov Rady Európskej únie v novembri a návrhov na spoluprácu medzi EÚ a NATO v decembri. Európska komisia v novembri navrhla aj akčný

plán v oblasti európskej obrany s cieľom vytvoriť Európsky obranný fond. Tento komplexný obranný balík schválila Európska rada v decembri s konkrétnymi nadväzujúcimi úlohami na rok 2017.

EÚ v priebehu roku začala plniť ciele OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. Bol zriadený Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku a s piatimi africkými krajinami bola dohodnutá užšia spolupráca v oblasti migrácie.

Humanitárne krízy si aj naďalej vybrali vysokú daň. EÚ v roku 2016 pridelila núdzovú pomoc vo výške viac než 2,1 miliardy EUR na potraviny, poskytnutie prístrešia, ochranu a zdravotnú starostlivosť pre 120 miliónov ľudí vo viac ako 80 krajinách.

Susedstvo EÚ

Vzťahy s krajinami, ktoré ležia na juh a na východ od EÚ, sú veľmi dôležité. Tento vzťah riadi Európska susedská politika, ktorá bola v roku 2016 revidovaná. Táto politika umožňuje skutočné partnerstvo medzi EÚ a susednými krajinami založené na dobrej správe vecí verejných a spoločnom riešení politických, hospodárskych a bezpečnostných otázok a migračnej politiky.

Východné susedstvo

Politiky EÚ voči krajinám na východe sú komplexné a prispôbené potrebám jednotlivých krajín. Sú preto rozsiahle a zameriavajú sa na niekoľko prioritných oblastí, napríklad na sociálny a hospodársky rozvoj, dobrú správu vecí verejných a energetickú efektívnosť, a uľahčujú ľuďom v EÚ a vo východných susedných krajinách, pracovať, študovať a cestovať medzi dotknutými regiónmi.

EÚ uzavrela dohody o pridružení, ktoré zahŕňajú prehĺbené a komplexné zóny voľného obchodu, s Gruzínskom, Moldavskom a Ukrajinou. Dohody s Gruzínskom a Moldavskom nadobudli platnosť v júli. Boli nadviazané aj užšie vzťahy s Arménskom, Azerbajdžanom a Bieloruskom. Dosiahol sa značný pokrok pri schvaľovaní bezvízového cestovania v rámci EÚ pre občanov Ukrajiny a Gruzínska.

Podpora politických a hospodárskych reforiem na [Ukrajine](#) bola prioritou EÚ počas celého roka, pričom významná finančná podpora bola poskytnutá prostredníctvom nástroja európskeho susedstva (200 miliónov EUR na nové programy zamerané na transparentnú a zodpovednú správu vecí verejných), humanitárnej pomoci (22,4 milióna EUR) a makrofinančnej pomoci (2,21 miliardy EUR). Brusel a Kyjev viedli aj rozhovory o dodávkach plynu.

EÚ trvala na mierovom riešení konfliktu na východnej Ukrajine prostredníctvom úplného vykonávania dohôd z Minska. Pokračovala vo svojich sankciách voči Rusku za jeho protiprávnu anexiu Krymu a Sevastopolu a jeho úlohu pri destabilizácii Ukrajiny.

Rusko

Začiatkom roku 2016 členské štáty EÚ potvrdili zásady prístupu EÚ k Rusku. Tie zahŕňajú plné vykonávanie dohôd z Minska, posilnenie vzťahov s východnými partnermi a ďalšími susedmi, najmä v strednej Ázii, posilnenie vnútornej odolnosti EÚ, selektívne rokovania s Ruskom o otázkach s významom pre EÚ, ako je zahraničná politika a globálne problémy, a zintenzívnenie podpory, ktorú EÚ poskytuje ruskej občianskej spoločnosti, a kontaktov medzi občanmi EÚ a Ruska. Keďže nedošlo k úplnému vykonávaniu dohôd z Minska, sankcie uložené v roku 2014 v reakcii na kroky Ruska na Ukrajine zostali v platnosti. Ďalšie zhoršenie situácie v oblasti ľudských práv v Rusku a čoraz väčšie obmedzovanie občianskej spoločnosti boli naďalej na poprednom mieste programu EÚ.

Južné susedstvo

Cieľom susedskej politiky, ktorú EÚ uplatňuje v južnom susedstve, je podporovať jednotlivé krajiny v oblastiach, v ktorých EÚ môže priniesť konkrétny a pozitívny prínos.

Osobitná pozornosť sa venuje krajinám postihnutým utečeneckou krízou. Komisia pokračovala vo vykonávaní [Regionálneho trustového fondu EÚ v reakcii na sýrsku krízu](#) a začala konať v rámci [Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku](#) s cieľom riešiť migračnú krízu. Po konferencii s názvom „Podpora Sýrie a okolitého regiónu“ vo februári v Londýne bola dosiahnutá dohoda s Jordánskom a Libanonom, aby si dokázali poradiť s veľkým prílevom sýrskych utečencov. EÚ predovšetkým zvýšila objem obchodu s Jordánskom s cieľom pomôcť vytvárať pracovné miesta, najmä pre sýrskych utečencov v krajine.

Osobitnej pozornosti sa v roku 2016 dostalo Tunisku, ktoré EÚ podporuje v jeho prechode k demokracii.

Sýria

Kríza v Sýrii bola aj naďalej jednou z najzávažnejších výziev, ktorým medzinárodné spoločenstvo čelilo v roku 2016. EÚ pokračovala vo svojom diplomatickom a humanitárnom úsilí v úzkej koordinácii s OSN a osobitným vyslancom OSN Staffanom de Misturom. EÚ zvýšila svoju finančnú pomoc a od začiatku krízy tak poskytla viac než deväť miliárd EUR. Podpora Sýrie zo strany EÚ bola potvrdená [v októbri, keď sa vedúci predstavitelia EÚ stretli, aby rokovali o Sýrii](#). Vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini sa tiež snažila uľahčiť regionálny dohovor o budúcnosti Sýrie a viedla regionálnu iniciatívu EÚ, ktorej cieľom je spolu s regionálnymi aktérmi nájsť spoločný základ pre usporiadanie po skončení konfliktu a preskúmať možnosti zmierenia a obnovy po stabilnej politickej transformácii.

Líbya

Počas celého roka bola EÚ naďalej plne odhodlaná podporovať Líbyu a jej prechod k inkluzívnej a stabilnej demokracii a pomáhať OSN pri sprostredkovateľskom úsilí v tomto procese. EÚ v súčasnosti poskytuje značné finančné prostriedky na projekty a činnosti v Líbyi, a to v týchto šiestich oblastiach zodpovedajúcich prioritám jej dvojstrannej spolupráce: občianska spoločnosť, demokratická správa vecí verejných, zdravie, mládež, aktívne občianstvo a sociálno-ekonomická integrácia, migrácia a ochrana a politický proces, bezpečnosť a mediácia.

Západný Balkán a rokovania o rozšírení

Proces rozširovania EÚ je životne dôležitý pre stabilitu na [západnom Balkáne](#). Podpora bezpečnosti a prosperity na západnom Balkáne predstavuje investíciu do budúcnosti tohto regiónu a je v záujme EÚ. Bosna a Hercegovina požiadala o členstvo v EÚ a Rada sa rozhodla tento proces posunúť vpred, zatiaľ čo Albánsko s podporou zo strany EÚ prijalo kľúčové zákony o reforme súdnictva. To by malo zlepšiť život Albáncov a pomôcť pri pokroku na ceste tejto krajiny k členstvu v EÚ. EÚ a Kosovo uzatvorili dohody o stabilizácii a pridružení. V bývalej Juhoslovanskej republike Macedónsko sprostredkovanie zo strany EÚ a ďalších medzinárodných aktérov umožnilo dohodu, ktorá v decembri viedla k pokojnému a riadnemu priebehu parlamentných volieb.

Pokročili aj rozhovory medzi Kosovom a Srbskom o normalizácii vzťahov. Medzitým plynule napredovali aj rokovania EÚ o členstve s Čiernou Horou a so Srbskom.

Komisár Johannes Hahn na návšteve supermarketu pre utečencov, ktorý prevádzkuje Svetový potravinový program, Turecko 26. apríla 2016.

Turecko

V roku 2016 sa vzťahy medzi EÚ a Tureckom rozvinuli v mnohých oblastiach, tak ako bolo dohodnuté na samite medzi EÚ a Tureckom v novembri 2015. Kľúčovou udalosťou bola marcová dohoda medzi EÚ a Tureckom, v ktorej sa EÚ zameriavala na zvládnutie migračných tokov a boj proti prevádzkačom a obchodovaniu s ľuďmi. Na podporu sýrskych utečencov a hostiteľských komúní, ktoré čelia

Návšteva predsedu Európskeho parlamentu Martina Schulza v Turecku.

extrémnemu existenčnému tlaku, bol zriadený nástroj pre utečencov v Turecku, ktorý na roky 2016 a 2017 disponuje finančnými prostriedkami vo výške troch miliárd EUR.

Po júlovom pokuse o štátny prevrat EÚ podporila tureckú demokraciu a vyzvala orgány, aby dodržiavali najvyššie normy v oblasti právneho štátu a základných práv.

Západná Európa

Krajiny západnej Európy, ktoré nie sú členmi EÚ, sú s EÚ úzko prepojené. Nórsko a Švajčiarsko patria medzi hlavných obchodných a investičných partnerov EÚ a sú aj dôležitými partnermi v oblasti výskumu a inovácií. Vo vzťahoch so Švajčiarskom však naďalej existujú určité výzvy. Hoci decembrové hlasovanie švajčiarskeho Federálneho zhromaždenia o zmenách zákona o cudzincoch bolo krokom správnym smerom, stále chýba inštitucionálny rámec na riadenie a aktualizáciu zložitého systému sektorových dohôd, ktorý by umožnil v plnej miere využívať potenciál bilaterálnych vzťahov.

Severná Amerika

Spojené štáty

Priority vo vzťahoch medzi EÚ a Spojenými štátmi v roku 2016 zahŕňali boj proti terorizmu, posilnenie hospodárskeho rastu a riešenie globálnej utečeneckej krízy. To sa odrazilo na stretnutí prezidenta Spojených štátov Baracka Obamu, predsedu Európskej rady Donalda Tuska a predsedu Európskej komisie Jeana-Clauda Junckera, ktoré sa konalo v júli vo Varšave.

Uskutočnilo sa niekoľko kôl rokovaní o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve.

Podpredseda Komisie Maroš Šefčovič, vysoká predstaviteľka pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini, minister zahraničných vecí USA John Kerry a minister USA pre energetiku Dr. Ernest Moniz na zasadnutí Rady pre energetiku EÚ – USA na ministerstve zahraničných vecí USA vo Washingtone, DC (Spojené štáty) 4. mája 2016.

V júni EÚ a Spojené štáty podpísali zastrešujúcu dohodu medzi EÚ a USA o ochrane údajov s cieľom zabezpečiť rámec ochrany osobných údajov pri ich prenose do Spojených štátov v rámci spolupráce v oblasti súdnicstva a presadzovania práva. V decembri Rada prijala rozhodnutie, ktorým sa Európska únia poveruje uvedenú dohodu uzavrieť.

V júli sa EÚ a Spojené štáty dohodli na štíte na ochranu osobných údajov občanov s cieľom chrániť osobné údaje občanov a zabezpečiť zrozumiteľné pravidlá pre podniky.

Washington a Brusel spolupracovali aj na európskej pohraničnej a pobrežnej strážii a riešení utečeneckej krízy.

V decembri Spojené štáty a EÚ podpísali dohodu o nadobudnutí a vzájomnom poskytovaní služieb, aby si zabezpečili logistickú podporu vojenských operácií.

Kanada

Rok 2016 bol taktiež dôležitý vo **vzťahoch EÚ s Kanadou**, a to vďaka podpísaniu dvoch prelomových dohôd – dohody o strategickom partnerstve a komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody. Po nadobudnutí platnosti sa týmito dvoma dohodami zlepši celkový rámec spolupráce medzi EÚ a Kanadou. Dohoda o strategickom partnerstve posilní politický dialóg v širokej škále oblastí vrátane medzinárodného mieru a bezpečnosti, hospodárskeho a trvalo udržateľného rozvoja, spravodlivosti, slobody a bezpečnosti. Komplexná hospodárska a obchodná dohoda podporí zamestnanosť a rast a prinesie významné hospodárske výhody na oboch stranách Atlantického oceánu prostredníctvom obchodu a investícií, ako aj stanovením globálnych noriem v oblasti ochrany pracovných práv a životného prostredia.

Čína

Nová stratégia EÚ týkajúca sa Číny bola prijatá v júli. Spolupráca EÚ s Čínou bude mať zásadový, praktický a pragmatický charakter a zostane verná záujmom a hodnotám EÚ, najmä pokiaľ ide o medzinárodné pravidlá a normy a rešpektovanie ľudských práv.

Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker, čínsky prezident Si Ťin-pching a predseda Európskej rady Donald Tusk na 18. samite EÚ – Čína, Peking (Čína) 12. júla 2016.

Júlový samit EÚ a Číny v Pekingu poskytol príležitosť na strategické diskusie o otázkach spoločného záujmu vrátane hospodárskych reforiem a nadmernej kapacity v oceliarskom odvetví.

Základom vzťahov od roku 2013 je strategický program spolupráce medzi EÚ a Čínou do roku 2020 a od roku 2005 prebieha dialóg o politike životného prostredia.

Blízky východ

Irán

Vysoká predstaviteľka pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini a iránsky minister zahraničných vecí Mohammad Džavád Zaríf na spoločnej tlačovej konferencii v Teheráne (Irán) 16. apríla 2016.

V nadväznosti na historickú jadrovú dohodu dosiahnutú v júli 2015 medzi medzinárodným spoločenstvom a Iránom vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini v apríli 2016 navštívila spolu so siedmimi európskymi komisármi Teherán s cieľom posilniť spoluprácu v oblastiach, ako sú hospodárske vzťahy, doprava, veda, humanitárne otázky, energetika a ľudské práva.

Irak

V Iraku sa úsilie EÚ zameralo na podporu vládnych orgánov pri vykonávaní naliehavo potrebných politických a hospodárskych reforiem a reforiem v oblasti ľudských práv, a to najmä v rámci dohody o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Irakom. Pokračovala spolupráca s Irakom v boji proti Islamskému štátu/Dá'iš. EÚ poskytuje humanitárnu pomoc na pokrytie najnaliehavejších potrieb vysídlených Iráčanov a podporuje stabilizáciu oslobodených oblastí.

Latinská Amerika

EÚ v roku 2016 posilnila svoje vzťahy s Latinskou Amerikou a Karibikom. EÚ a Mexiko začali rokovania o modernizácii globálnej dohody, okrem iného s cieľom rozšíriť rámec bilaterálneho dialógu o globálnych otázkach (najmä v oblasti zmeny klímy, energetiky, potravinovej bezpečnosti, globálneho hospodárstva a bezpečnosti) a prispôbiť vzťahy medzi EÚ a Mexikom novej realite globálnych obchodných a investičných politík a tokov. EÚ a Kuba pokračovali vo formálnom politickom dialógu a v decembri podpísali dohodu o politickom dialógu a spolupráci, ktorá predstavuje nový právny rámec pre ich vzťahy. V máji EÚ a združenie Spoločný juhoamerický trh (Mercosur) opäť rozprúdili rokovania o medziregionálnej dohode o pridružení, pričom došlo k prvej výmene ponúk od roku 2004.

EÚ poskytla politickú podporu mierovému procesu v Kolumbii. Kľúčovým prvkom úsilia EÚ o podporu vykonávania spomínanej mierovej dohody bude trustový fond EÚ, ktorého činnosť sa začala v decembri 2016.

V októbri sa v Santo Domingu v Dominikánskej republike konalo stretnutie ministrov zahraničných vecí EÚ a Spoločenstva štátov Latinskej Ameriky a Karibiku. Prispelo k posilneniu strategického partnerstva a pripravilo pôdu pre samit EÚ a Spoločenstva štátov Latinskej Ameriky a Karibiku v roku 2017.

Partnerstvo EÚ a Afriky

Pokiaľ ide o oblasť Afrického rohu, EÚ schválila novú politickú a hospodársku dohodu s Etiópiou a bola hlavným podporovateľom volieb v Somálsku. Pokračovala v podpore boja proti terorizmu v tomto regióne, ako aj v Saheli. V uplynulom roku došlo k podpísaniu a nadobudnutiu platnosti [dohody o hospodárskom partnerstve](#) medzi EÚ a krajinami Juhoafrického rozvojového spoločenstva.

Komisár Neven Mimica na stretnutí s miestnymi obyvateľmi v Matame (Senegal) 27. apríla 2016.

Migrácia

V roku 2016 sa EÚ snažila o individuálne partnerstvá s tretími krajinami pôvodu a tranzitu prostredníctvom všetkých politík, ktoré má k dispozícii. Európska rada v júni prijala návrh vysokej predstaviteľky/podpredsedníčky Komisie a Komisie o zavedení nového rámca pre partnerstvo v oblasti migrácie s kľúčovými partnermi v Afrike s cieľom lepšie spolupracovať na zvládaní situácie.

Ako súčasť európskej migračnej agendy sú prioritnými cieľmi záchrana životov na mori, zvyšovanie počtu vrátených osôb, umožnenie migrantom a utečencom, aby mohli ostať bližšie k domovu, a v dlhodobom horizonte pomoc krajinám pri riešení prvotných príčin nelegálnej migrácie.

PODPORA EÚ PRI RIEŠENÍ MIGRAČNEJ KRÍZY V PARTNERSKÝCH KRAJINÁCH MIMO EÚ

Trustový fond zriadený v reakcii na krízu v Sýrii, fond MADAD

742 miliónov EUR

Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku

2,5 miliardy EUR

Nástroj pre utečencov v Turecku

3 miliardy EUR

Oblasť Afrického rohu
(1,346 miliardy EUR)
Región Sahel/Čadské jazero
(883 mil. EUR)
Severná Afrika
(267,9 milióna EUR)

Zdroj: Európska komisia.

V súlade s rámcom partnerstva sa začali práce s piatimi prioritnými krajinami – s Etiópiou, Mali, Nigerom, Nigériou a so Senegalom. Súbežne prebiehali dialógy o migrácii s krajinami pôvodu a tranzitu s cieľom realizovať odporúčania, ktoré boli výsledkom samitu vo Vallette v roku 2015.

Počas roka začal Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku prinášať ovocie v podobe konkrétnych projektov a spolupráca s partnermi EÚ začína prinášať prvé výsledky.

Ľudské práva

Rok 2016 bol poznačený závažným porušovaním ľudských práv a čoraz častejším obťažovaním obhajcov ľudských práv a mimovládnych organizácií na medzinárodnej úrovni a útokmi na nich. Globálna stratégia pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ, ktorá sa začala v júni, znova zdôraznila, že ľudské práva stoja v centre vonkajšej činnosti EÚ a sú v plnom súlade so záujmami EÚ. Vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini vyhlásila kampaň [#EU4HumanRights](#) na zvýšenie informovanosti o úsilí EÚ a členských štátov o plnenie prioritných opatrení stanovených v akčnom pláne EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2015 až 2019. Medzi spomínané opatrenia patrí presadzovanie, ochrana a podpora ľudských práv na celom svete.

V roku 2016 odštartovala Európska komisia pri príležitosti Medzinárodného dňa boja proti násiliu páchanému na ženách (ktorý pripadá na 25. novembra) kampaň za zamedzenie násilia páchaného na ženách.

Program 2030: ciele trvalo udržateľného rozvoja

EÚ je odhodlaná vykonať program 2030 a plniť ciele trvalo udržateľného rozvoja. Komisár Karmenu Vella a holandská ministerka Sharon Dijksma sa v máji zúčastnili na druhom zhromaždení OSN o otázkach životného prostredia v Keni. Prítomní ministri sa dohodli na plnení cieľov trvalo udržateľného rozvoja v otázkach, ako je napríklad trvalo udržateľná výroba, spotreba, chemikálie, odpad, zmena klímy a oceány.

Komisia stanovila strategický prístup k dosahovaniu trvalo udržateľného rozvoja v EÚ aj na celom svete. [Návrhy predstavila 22. novembra](#) vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie Federica Mogherini, prvý podpredseda Frans Timmermans a komisár Neven Mimica. V tejto súvislosti Komisia vydala oznámenie o ďalších krokoch pre udržateľnú európsku budúcnosť, ktorá spája ciele trvalo udržateľného rozvoja programu 2030 s politickým rámcom EÚ a prioritami Komisie. Tak sa posúdi pokrok, určia najpálčivejšie otázky v oblasti udržateľnosti a zabezpečí, aby všetky opatrenia a politické iniciatívy v rámci EÚ a na celom svete už od začiatku rešpektovali ciele trvalo udržateľného rozvoja.

Medzinárodný rozvoj

V roku 2016 začala EÚ uplatňovať ciele trvalo udržateľného rozvoja v medzinárodnej spolupráci.

V septembri EÚ spustila európsky [vonkajší investičný plán](#) s cieľom implementovať záväzky týkajúce sa financovania rozvoja a program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030.

V novembri Komisia navrhla revíziu [Európskeho konsenzu o rozvoji](#) a predstavila spoločnú víziu a akčný rámec na rozvoj spolupráce pre EÚ a jej členské štáty. Návrh obsahuje plán na zosúladenie rozvojovej politiky Únie s programom trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, ktorý zastrešuje OSN. Ten je súčasťou dohodnutej reakcie medzinárodného spoločenstva na nové trendy a výzvy, ktoré prináša globalizácia. Prvým významným medzinárodným zhromaždením na diskusiu o tejto otázke bolo fórum s názvom [Európske rozvojové dni](#). EÚ tiež pokračovala vo svojej práci na [novom partnerstve s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami po roku 2020](#). Navrhla zastrešujúcu dohodu spolu s regionálnymi partnerstvami šitými na mieru jednotlivým africkým, karibským a tichomorským štátom, ktorými sa majú riešiť ich špecifické regionálne príležitosti a výzvy.

V októbri sa v Bruseli konala významná medzinárodná konferencia na ďalšiu podporu Afganistanu zo strany EÚ. V novembri sa uskutočnila darcovská konferencia pre [Stredoafrickú republiku](#), v rámci ktorej medzinárodní darcovia prisľúbili viac ako dve miliardy EUR.

Výskum a inovácie

Vedecká diplomacia je kľúčovou súčasťou medzinárodných aktivít EÚ. V minulom roku bolo uverejnené spoločné oznámenie na tému Integrovaná politika EÚ pre Arktídu, ktorého súčasťou bol arktický výskum a ktoré zdôraznilo úlohu vedy pri medzinárodnej spolupráci.

V rámci iniciatívy Globálna výskumná spolupráca pre pripravenosť v prípade infekčných chorôb boli zmobilizovaní investori na celom svete, aby sa mohol bezodkladne odštartovať výskum v súvislosti s epidémiou spôsobenou vírusom Zika. Na základe [osobitnej výzvy](#) boli v roku 2016 vybrané výskumné projekty zamerané na výskum vírusu Zika, ktorým sa poskytlo financovanie z programu Horizont 2020 v hodnote 30 miliónov EUR.

Dôstojná práca ako súčasť globálnej agendy EÚ

Na zasadnutí Medzinárodnej konferencie práce v júni predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker [uviedol svoj záväzok](#) uprednostňovať sociálnu Európu, zamestnanosť mladých ľudí a sociálny dialóg. Taktiež podporil iniciatívu Komisie týkajúcu sa [európskeho piliera sociálnych práv](#). Spolu s komisárkou Marianne Thyssen zdôraznil dôležitosť noriem Medzinárodnej organizácie práce a potrebu uvažovať o budúcom vývoji v tejto oblasti. EÚ významne prispela k príprave a výsledkom konferencie. Bolo prijaté komplexné usmernenie o [dôstojnej práci v globálnych dodávateľských reťazcoch](#) so zameraním na náležitú starostlivosť, cezhraničný [sociálny dialóg](#), obchod a transparentnosť.

Bezpečnosť a obrana

V novembri sa ministri zahraničných vecí a ministri obrany EÚ dohodli na vykonávaní Globálnej stratégie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany. Ich závery sa zakladali na realizačnom pláne v oblasti bezpečnosti a obrany, ktorý ministrom predložila vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie a vedúca Európskej obrannej agentúry Federica Mogherini.

Stratégia zahŕňa návrhy na posilnenie civilných a vojenských spôsobilostí, prehĺbenie spolupráce v oblasti obrany, zlepšenie rýchlej reakcie EÚ na krízy, vytvorenie stálej štruktúry pre plánovanie a spôsobilosť viesť operácie na strategickej úrovni pre vojenské misie bez výkonných právomocí, preskúmanie potenciálu na väčšiu spoluprácu s partnerskými krajinami v oblasti bezpečnosti a obrany a ďalšiu prácu na budovaní kapacít na podporu bezpečnosti a rozvoja.

Ide o prvý z troch prvkov nového obranného balíka EÚ, ktorý Európska rada schválila v decembri. Druhým prvkom bol akčný plán v oblasti európskej obrany, ktorý navrhla Komisia s cieľom vytvoriť európsky obranný fond na podporu investícií do spoločného výskumu a spoločného rozvoja obranného vybavenia a technológií. Takisto sa v ňom navrhli opatrenia na posilnenie jednotného trhu v oblasti obrany. Tretí prvok zahŕňal spoluprácu medzi EÚ a NATO v nadväznosti na spoločné vyhlásenie podpísané v júli 2016 vo Varšave.

V apríli sa členské štáty EÚ dohodli na väčšej koordinácii na **posilnenie reakcie EÚ na hybridné hrozby**, akými sú kybernetické útoky, prerušenia dodávok energie alebo finančných služieb, podkopávanie dôvery verejnosti v inštitúcie verejnej správy a zneužívanie sociálneho napätia.

Reakcia na humanitárne krízy a mimoriadne situácie

Pretvorenie podoby pomoci na Svetovom humanitárnom samite.

POSKYTOVANIE HUMANITÁRNEJ POMOCI PO CELOM SVETE

65,3 milióna

ľudí na celom svete sú obeťami násilného vysídlenia

53 % utečencov na celom svete pochádza zo Sýrie, Afganistanu a Somálska

21,3 milióna utečencov

40,8 milióna vnútorne vysídlených osôb

1,8 milióna žiadateľov o azyl

© Európska únia/ECHO/Caroline Gluck

EÚ ročne poskytuje na pomoc utečencom viac ako **1 miliardu EUR**

S viac ako **6,3 miliardy EUR** poskytnutými v roku 2016 sú EÚ a jej členské štáty najväčšími darcami humanitárnej pomoci na svete

EÚ naďalej pomáhala obetiam prírodných katastrof a kríz spôsobených človekom na celom svete vyčlenením núdzovej pomoci vo výške 2,1 miliardy EUR na potraviny, poskytnutie prístrešia, ochranu a zdravotnú starostlivosť pre viac než 120 miliónov ľudí vo viac ako 80 krajinách.

EÚ vedie vo financovaní humanitárnej pomoci vo všetkých hlavných zónach zasiahnutých konfliktom, v ktorých dochádza k vysídľovaniu množstva ľudí, konkrétne v Iraku a Sýrii, Stredoafrickej republike, Južnom Sudáne a Jemene.

Po prvýkrát v histórii poskytla EÚ humanitárnu pomoc v rámci svojich hraníc, a to v podobe podpory pre Grécko, aby sa mohlo vyrovnáť s prílevom utečencov. V období rokov 2016 až 2018 sa prostredníctvom humanitárnych partnerov sprístupnia finančné prostriedky EÚ vo výške 700 miliónov EUR.

Začali sa čítať aj nové iniciatívy. V priamej nadväznosti na poznatky získané z krízy spôsobenej epidémiou eboly, ktorá postihla západnú Afriku v roku 2014, EÚ zriadila európsky lekársky zbor, ktorého úlohou je rýchla reakcia v prípade mimoriadnych udalostí so zdravotnými následkami v rámci EÚ i mimo nej.

Približne 4 % celkového humanitárneho rozpočtu EÚ bolo použitých na vzdelávanie detí zasiahnutých mimoriadnymi situáciami, čo je jeden z najmenej financovaných sektorov humanitárnej pomoci. K vzdelávacím činnostiam získalo prístup vyše 3,8 milióna detí v 47 krajinách. Komisár Christos Stylianides ohlásil ďalšie zvýšenie tohto rozpočtu na 6 % v roku 2017.

Medzinárodná spolupráca

EÚ a Organizácia Spojených národov

Delegácia EÚ na vysokej úrovni sa zúčastnila na ministerskom týždni Valného zhromaždenia OSN a na samite zameranom na riešenie masívnych presunov utečencov a migrantov. Na oboch podujatiach EÚ úspešne presadzovala zásadu globálnej zodpovednosti. Ťažiskom rozhovorov bola najmä sýrska kríza, zmena klímy a vykonávanie programu 2030. Počas celého roka spolupráca medzi [Organizáciou Spojených národov](#) a EÚ zabezpečovala koordináciu v širokej škále činností od mierových misií až po diplomatické úsilie, ľudské práva, boj proti hladu, budovanie inkluzívnych spoločností, dobrú správu vecí verejných a boj proti trestnej činnosti. Úzke väzby medzi týmito dvomi organizáciami zdôraznila aj vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Federica Mogherini počas svojho vystúpenia v Bezpečnostnej rade OSN v júni.

Predseda Európskej rady Donald Tusk, generálny tajomník Organizácie Spojených národov Pan Ki-mun a prvý podpredseda Komisie Frans Timmermans na 71. plenárnom zasadnutí Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, New York (Spojené štáty) 18. septembra 2016.

EÚ a NATO

V júli vo Varšave predseda Európskej rady Donald Tusk a predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker spolu s generálnym tajomníkom NATO Jensom Stoltenbergom podpísali vôbec prvé spoločné vyhlásenie [EÚ a NATO](#), ktoré tomuto partnerstvu dáva nový impulz. Zdôraznili tak svoj spoločný

záväzok spolupracovať v oblastiach, ako je boj proti hybridným hrozbám, operačná spolupráca vrátane námorných záležitostí, kybernetická bezpečnosť a obrana, výskum v obrannom priemysle, cvičenia a obrana a budovanie kapacít v oblasti bezpečnosti. V decembri EÚ a NATO súbežne prijali spoločný súbor návrhov na vykonávanie uvedeného spoločného vyhlásenia.

Spolupráca na medzinárodnej scéne

EÚ aktívne spolupracovala s partnermi z celého sveta na fórach, ako sú napríklad skupiny G7 a G20, na riešení globálnych politických a hospodárskych problémov. Septembrové komuniké vedúcich predstaviteľov krajín G20 z Chang-čou zdôraznilo potrebu väčšej inkluzívnosti, aby hospodársky rast mohol slúžiť potrebám každého a bol prínosom pre všetky krajiny a všetkých ľudí.

(V smere hodinových ručičiek zľava) francúzsky prezident François Hollande, predseda vlády Spojeného kráľovstva David Cameron, kanadský predseda vlády Justin Trudeau, predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker, predseda Európskej rady Donald Tusk, taliansky predseda vlády Matteo Renzi, nemecká kancelárka Angela Merkelová, prezident Spojených štátov amerických Barack Obama a japonský premiér Šinzó Abe na samite G7, Ise (Japonsko) 26. mája 2016.

KAPITOLA 10

Predseda Európskeho parlamentu Martin Schulz (vpravo) odovzdáva Sacharovovu cenu 2016 za slobodu myslenia Nadji Murad Basí Tahaovej a Lamiji Adži Bašarovej v Štrasburgu, Francúzsko, 13. decembra 2016.

„Navrhnutie kandidáta voľba predsedu Európskej komisie na základe výsledkov volieb do Európskeho parlamentu sú nepochybne dôležitým, ale len prvým krokom demokratizácie Európskej únie ako celku. Európska komisia pod mojím vedením bude odhodlaná vdýchnuť nový život osobitnému partnerstvu s Európskym parlamentom... Som taktiež odhodlaný zvýšiť transparentnosť, pokiaľ ide o kontakty so zainteresovanými stranami a lobistami.“

Jean-Claude Juncker, politické usmernenia, 15. júla 2014

Únia demokratickej zmeny

V septembri 2016 predseda Komisie Juncker vo svojom prejave o stave Únie zhodnotil dosiahnuté výsledky za posledný rok a predstavil svoje priority na nasledujúci rok. Zároveň načrtoval, ako bude Komisia riešiť najnaliehavejšie problémy, ako sú migrácia, terorizmus, hospodársky rast a zamestnanosť. V čele opatrení, ktoré Komisia navrhla a ktoré získali širokú podporu v Parlamente a Rade, bolo predĺženie trvania investičného plánu na dvojnásobok a zdvojnásobenie objemu jeho finančných prostriedkov.

O dva dni neskôr sa zástupcovia všetkých členských štátov EÚ s výnimkou Spojeného kráľovstva zišli v Bratislave, aby začali politickú reflexiu o budúcom vývoji EÚ s 27 členskými štátmi. Stretnutiu predchádzalo celoštátne referendum o členstve Spojeného kráľovstva v EÚ, ktoré sa konalo v júni a v ktorom voliči hlasovali za vystúpenie z EÚ.

V **bratislavskom vyhlásení a pláne**, ktoré odsúhlasili vedúci predstavitelia EÚ, sa stanovili ciele na obdobie do marca 2017. Plán zahŕňal obnovu plnej kontroly nad vonkajšími hranicami, zaistenie vnútornej bezpečnosti a boj proti terorizmu, posilnenie spolupráce v rámci EÚ v oblasti vonkajšej bezpečnosti a obrany, posilnenie jednotného trhu a vytvorenie lepších príležitostí pre mladých ľudí.

Európsky parlament

Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker prednáša v Európskom parlamente správu o stave Únie za rok 2016, Štrasburg (Francúzsko) 14. septembra 2016.

Európsky parlament sa v roku 2016 zaoberal všetkými hlavnými otázkami politiky EÚ a rokoval o témach siahajúcich od utečeneckej a migračnej krízy až po referendum v Spojenom kráľovstve, od bezpečnosti a hrozby terorizmu až po zdaňovanie právnických osôb. Prijal dôležité legislatívne rozhodnutia, ktoré umožnili EÚ prijať opatrenia v oblastiach, medzi ktoré patria [osobné záznamy o cestujúcich](#), [ochrana údajov](#) a [digitálny jednotný trh](#). V Parlamente v priebehu roka vystúpili mnohí významní hostia, medzi inými holandský kráľ Willem-Alexander, estónsky prezident Toomas Hendrik Ilves, bulharský prezident Rosen Plevneliev, izraelský prezident Reuven Rivlin, prezident Palestínskej samosprávy Mahmúd Abbás, ako aj vedúci predstavitelia inštitúcií EÚ.

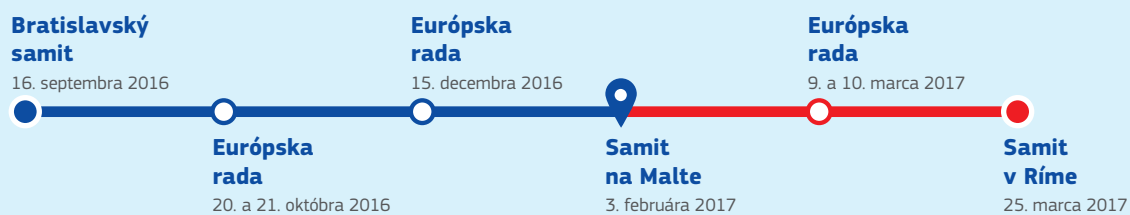

Európsky parlament udelil v roku 2016 Sacharovovu cenu za slobodu myslenia Nadji Murad Basí Tahaovej a Lamiji Adži Bašarovej, dvom jezídskym obetiam násilností zo strany Islamského štátu/Dá'iš.

Európska rada

V roku 2016 sa zasadnutia Európskej rady uskutočnili vo [februári](#), v [marci](#), [júni](#), [októbri](#) a [decembri](#). Ku kľúčovým otázkam, ktoré hlavy štátov alebo predsedovia vlád riešili a ku ktorým vydali usmernenia, patrili zvýšenie rastu, zamestnanosti a konkurencieschopnosti, dobudovanie jednotného trhu, obchodná politika EÚ, vnútorné a vonkajšie aspekty migračnej politiky, bezpečnosť, ako aj energetika a zmena klímy. Lídri sa stretli aj v neformálnom prostredí v Bratislave, aby diskutovali o stave Únie a o spoločnej budúcnosti po referende v Spojenom kráľovstve.

BRATISLAVSKÝ PLÁN

MIGRÁCIA	BEZPEČNOSŤ	HOSPODÁRSTVO
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pomoc Bulharsku pri ochrane jeho hraníc s Tureckom ✓ Rezervy rýchleho zásahu európskej pohraničnej a pobrežnej stráže ↻ Dohody s krajinami mimo EÚ: <ul style="list-style-type: none"> • obmedzenie nelegálnej imigrácie • zvýšenie počtu návratov ↻ Vykonávanie vyhlásenia EÚ a Turecka ↻ Pomoc pre krajiny západného Balkánu ↻ Dohoda o dlhodobej migračnej politike a zásade solidarity 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nový plán v oblasti bezpečnosti a obrany ✓ Zlepšenie kontrol na vonkajších hraniciach EÚ ✓ Posilnenie spolupráce medzi EÚ a NATO ↻ Systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) ↻ Zlepšenie výmeny informácií medzi bezpečnostnými službami ↻ Boj proti radikalizácii 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Predĺženie trvania Európskeho fondu pre strategické investície ↻ Boj proti nezamestnanosti mladých ľudí ↻ Obnovený konsenzus o slobodnej a spravodlivej obchodnej politike ↻ Preskúmanie plnenia cieľov politiky jednotného trhu

KLÍMA	HRANICE	BREXIT	SPOLUPRÁCA
<p>Ratifikácia Parížskej dohody</p> <p>✓</p>	<p>Začiatok činnosti Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž</p> <p>✓</p>	<p>Zásady EÚ-27, podľa ktorých sa budú viesť rokovania o vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ</p> <p>✓</p>	<p>Zlepšenie pracovných metód a komunikácie</p> <p>✓</p>

Rada Európskej únie

Rotujúce predsedníctvo Rady v roku 2016 vykonávali [Holandsko](#) a [Slovensko](#). Hlavnými témami, o ktorých sa v Rade počas roka diskutovalo, boli prebiehajúca migračná kríza, ozbrojené konflikty na celom svete a boj proti terorizmu. Rada dosiahla pokrok v mnohých oblastiach, medzi inými v oblasti zdaňovania, energetiky a zmeny klímy, financovania hospodárstva a prehlbovania jednotného trhu.

Európsky hospodársky a sociálny výbor a Európsky výbor regiónov

Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker (vpravo) víta na návšteve predsedu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru Georgesa Dassisa, Brusel 26. septembra 2016.

Európsky hospodársky a sociálny výbor v roku 2016 prijal významné stanovisko k [utečeneckej kríze](#). Na žiadosť Komisie tento výbor taktiež predložil prieskumné stanovisko k európskemu pilieru sociálnych práv. V septembri na žiadosť Komisie prijal prieskumné stanovisko k trvalo udržateľnému rozvoju.

Európsky výbor regiónov v júli v Bratislave zorganizoval európsky summit regiónov a miest. Prijal vyhlásenie, v ktorom vyzval na vypracovanie vízie budúcnosti Európy založenej na posilnení investícií na podporu súdržnosti, trvalo udržateľného rastu a tvorby pracovných miest v mestách a regiónoch EÚ. V októbri tento výbor usporiadal [Európsky týždeň regiónov a miest](#).

Komisárka Corina Crețu s predsedom Výboru regiónov Európskej únie Markku Markkulom na 14. Európskom týždni regiónov a miest, Brusel 10. októbra 2016.

Lepšia právna regulácia

Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva

V apríli Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia podpísali novú **medziinštitucionálnu dohodu o lepšej tvorbe práva**, ktorá vychádza z návrhu Komisie a má prispieť k zlepšeniu uplatňovania zásad lepšej právnej regulácie zo strany všetkých inštitúcií. Ide o to, aby sa v prípadoch, keď je to potrebné na riešenie problémov v EÚ, prijímali ambiciózne opatrenia a aby tieto opatrenia dostali čo najúčinnnejšiu, najefektívnejšiu a najotvorenejšiu podobu. Dohoda podporuje tvorbu politík založenú na dôkazoch, a to počas celého legislatívneho cyklu, a súčasne systematické hodnotenie toho, ako sa právne predpisy osvedčujú v praxi. Vďaka nej sa legislatívny proces EÚ stane transparentnejším, otvorenejším voči podnetom zainteresovaných strán a bude sa dať ľahšie sledovať.

JEDNODUCHŠIE PRAVIDLÁ, ALE ROVNAKO VYSOKÉ ŠTANDARDY

 <p>Zníženie regulačného zaťaženia a obmedzenie byrokracie</p>	 <p>Platforma regulačnej vhodnosti</p>
<p>Revidovaný návrh o „inteligentných hraniciach“</p> <p>Zníženie nákladov: 1,1 mld. EUR → 480 miliónov EUR</p>	 <p>Združuje odborníkov z členských štátov a občiansku spoločnosť</p>
<p>Akčný plán týkajúci sa DPH </p> <p>Zvýšenie príjmov o 7 miliárd EUR</p> <p> Zníženie nákladov na dodržiavanie predpisov o 55 %</p>	 <p>Skúma návrhy občanov predložené online a predkladá Komisii odporúčania na zníženie záťaže</p>
<p>Zlepšené nahlasovanie znížení emisií skleníkových plynov </p> <p>Každoročné úspory vo výške 345 000 až 460 000 EUR</p>	 <p>Zabezpečuje, aby jednotný súbor pravidiel EÚ dobre plnil svoj účel</p>
<p>Nové pravidlá týkajúce sa prospektov </p> <p>Každoročné úspory vo výške 130 miliónov EUR</p>	
<p>Zjednodušená spoločná poľnohospodárska politika</p> <p>250 nariadení → Približne 40 aktov</p>	
<p>Ochrana údajov</p> <p>Jednotný súbor pravidiel: Prínosy vo výške 2,3 miliardy EUR ročne</p>	

Pracovný program Európskej komisie na rok 2017

Komisia v októbri prijala svoj **ročný pracovný program na rok 2017**, v ktorom sa stanovuje zoznam opatrení, ktoré prijme v nadchádzajúcom roku, a určujú sa oblasti, kde má v úmysle stiahnuť už predložené návrhy alebo revidovať platné právne predpisy. Pracovný program na rok 2017 nadväzuje na desať politických priorít Komisie.

Hodnotiaca tabuľka programu REFIT

Práca Komisie na širokej škále opatrení zameraných na zhodnotenie, revíziu a zjednodušenie právnych predpisov EÚ a na zníženie regulačného zaťaženia sa odráža v [hodnotiacej tabuľke programu REFIT](#) predloženej spolu s pracovným programom na rok 2017. Táto tabuľka znázorňuje, v akom štádiu sa v súčasnosti nachádza 231 iniciatív na zjednodušenie platných právnych predpisov a zníženie s nimi spojenej administratívnej záťaže. Komisia takisto uverejnila [zhrnutie hodnotiacej tabuľky](#), v ktorom sú načrtnuté kľúčové prvky hodnotiacej tabuľky programu REFIT a ktoré poskytuje podrobné informácie o prvých 22 stanoviskách platformy REFIT, ako aj o spôsobe, ako na ne Komisia mieni reagovať.

Platforma REFIT

[Platforma REFIT](#) združuje 48 odborníkov na vysokej úrovni, ktorí zastupujú rôzne zainteresované strany, Európsky hospodársky a sociálny výbor, Európsky výbor regiónov a vlády všetkých členských štátov. Poskytuje Komisii poradenstvo, pokiaľ ide o to, ako dosiahnuť, aby právne predpisy EÚ boli účinnejšie a efektívnejšie, a zároveň znížiť administratívne zaťaženie bez toho, aby boli ohrozené politické ciele. Veľká časť práce platformy vychádza z podnetov zainteresovaných strán (ktoré sa často predkladajú prostredníctvom webovej stránky [Obmedzte záťaž – vyjadrite sa!](#)). Na jej stretnutiach, ktoré sa konali v januári, apríli, máji, júni, septembri a novembri, bolo prijatých 24 stanovísk týkajúcich sa širokej škály oblastí regulovaných na úrovni EÚ.

Výbor pre kontrolu regulácie

[Výbor pre kontrolu regulácie](#) je nezávislý orgán Komisie, ktorý kontroluje kvalitu návrhov posúdení vplyvu a dôležitých spätných hodnotení a kontrol vhodnosti. Bol zriadený v júli 2015 a nahradil výbor pre posudzovanie vplyvu. V priebehu roku 2016 výbor preskúmal 60 posúdení vplyvu a sedem hodnotení a vydal k nim stanoviská.

Nové webové stránky a mechanizmy spätnej väzby

V priebehu roka [Komisia podnikla ďalšie kroky na otvorenie rozhodovacieho procesu EÚ pre podnety zainteresovaných strán a občanov](#). Od konca júna [má verejnosť možnosť predkladať počas štyroch týždňov svoje pripomienky](#) k návrhom delegovaných a vykonávacích aktov. Do konca roka bolo uverejnených 106 návrhov delegovaných a vykonávacích aktov.

Plány alebo úvodné posúdenia vplyvu nových iniciatív, hodnotení a legislatívnych návrhov sú na pripomienkovanie alebo podávanie podnetov od zainteresovaných strán k dispozícii od júla 2015. Do konca roka 2016 bolo na účely získania spätnej väzby uverejnených 338 plánov a úvodných posúdení vplyvu. Na rovnaký účel bolo počas toho istého obdobia uverejnených 147 legislatívnych návrhov.

Monitorovanie uplatňovania právnych predpisov EÚ

V júli Komisia prijala [33. výročnú správu o kontrole uplatňovania práva EÚ](#), v ktorej skúmala, ako členské štáty uplatňovali právne predpisy EÚ, a poukázala na hlavné trendy politiky presadzovania práva v roku 2015. Zo správy vyplynulo, že celkový počet konaní o porušení právnych predpisov vykazoval v porovnaní so stavom pred piatimi rokmi stabilne nižšiu úroveň.

Komisia posilnila svoje preventívne opatrenia zamerané na podporu členských štátov v procese vykonávania právnych predpisov Únie. Ak členské štáty netransponujú smernicu v dohodnutej lehote, Komisia naďalej plne využíva systém finančných sankcií vrátane ustanovení, ktoré sa pre prípady oneskorenej transpozície smerníc zaviedli v Lisabonskej zmluve.

V decembri Komisia vo svojom oznámení pod názvom [Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva](#) uviedla, ako zintenzívni svoje úsilie o uplatňovanie, vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov EÚ v prospech všetkých občanov, spotrebiteľov a podnikov v EÚ.

Transparentnosť a zodpovednosť

Návrh na vytvorenie povinného registra transparentnosti

V septembri Komisia navrhla vytvoriť povinný register transparentnosti, ktorý sa bude vzťahovať na Európsky parlament, Komisiu a po prvýkrát aj na Radu.

Prístup k dokumentom

Dôležitým nástrojom v oblasti transparentnosti je právo verejnosti na prístup k dokumentom. V auguste Komisia prijala svoju správu o žiadostiach o prístup k dokumentom za rok 2015. Počet žiadostí sa zvýšil o viac ako osem percent (6 752 žiadostí v roku 2015 oproti 6 227 v roku 2014). Požadované dokumenty boli úplne alebo čiastočne sprístupnené v 84 % prípadov.

Kontrola rozpočtu EÚ

Na základe kladného odporúčania Rady udelil Parlament v apríli konečný súhlas so spôsobom, akým Komisia v roku 2014 plnila rozpočet EÚ.

V júli Komisia predstavila [integrováný balík finančného výkazníctva](#) o rozpočte EÚ, v ktorom sú zhromaždené všetky dostupné informácie o príjmoch, výdavkoch, riadení a plnení rozpočtu EÚ v roku 2015. Z výkazov vyplynulo, že rozpočet EÚ priniesol výsledky, ktoré sú v súlade s prioritami Komisie, a bol plnený náležitým spôsobom. Takisto predstavovali dôležitý podklad pre výročný [postup udelenia absolutória](#) za rok 2015.

Predseda Európskeho dvora audítorov Klaus-Heiner Lehne (vpravo) predkladá Výboru Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu výročnú správu Európskeho dvora audítorov za rok 2015, Brusel 13. októbra 2016.

Pri rozhodovaní o tom, či absolutórium udeliť, odložiť alebo zamietnuť, Parlament berie do úvahy výročnú správu Európskeho dvora audítorov. Výročnú správu o plnení rozpočtu EÚ v roku 2015 predložil Dvor audítorov v októbri. Externý audítor Komisie už deviaty rok za sebou skonštatoval úplnú zákonnosť účtovnej závierky Únie a potvrdil, že ani na strane príjmov, ani na strane administratívnych výdavkov sa ani teraz nevyskytli významné chyby. Podľa odhadu Dvora audítorov sa okrem toho už tretí rok za sebou znížila celková chybovosť (3,8 %).

Je dôležité poznamenať, že pokiaľ ide približne o 80 % ročného rozpočtu EÚ, a to najmä v oblastiach poľnohospodárstva a politiky súdržnosti, sú za každodenné riadenie finančných prostriedkov EÚ primárne zodpovedné členské štáty, pričom Komisia vykonáva dôležitú kontrolnú funkciu.

Národné parlamenty

V júli Komisia prijala dve výročné správy za rok 2015: o [subsidiarite a proporcionalite](#) a o [vzťahoch s národnými parlamentmi](#).

Otázky subsidiarity v roku 2016

V priebehu roka bolo Komisii v rámci [mechanizmu kontroly uplatňovania zásady subsidiarity](#) od národných parlamentov doručených 68 odôvodnených stanovísk, v ktorých sa uvádzalo, že legislatívne akty predložené Komisiiu neboli v súlade so zásadou subsidiarity. Celkom 14 z týchto odôvodnených stanovísk sa týkalo návrhu Komisie na revíziu [smernice o vysielaní pracovníkov](#). Po dôkladnej analýze Komisia dospela k záveru, že návrh bol v súlade so zásadou subsidiarity, a rozhodla sa ho zachovať bezo zmeny. [Dôvody svojho rozhodnutia uviedla](#) v júli.

Vzťahy s národnými parlamentmi

V roku 2016 Komisia pokračovala v posilňovaní svojich vzťahov s národnými parlamentmi. Počet stanovísk prijatých od národných parlamentov vzrástol z 350 v roku 2015 na 613 v roku 2016, čo predstavuje zvýšenie o 75 %. Komisári sa stretávali s poslancami národných parlamentov počas svojich početných návštev v členských štátoch, na medziparlamentných zasadnutiach, ako aj na iných podujatiach.

Európsky ombudsman

Európsky ombudsman prešetruje sťažnosti týkajúce sa nesprávnych úradných postupov inštitúcií a orgánov Európskej únie. Vyšetovania vykonané v roku 2016 sa týkali tém siahajúcich od [zloženia expertných skupín Komisie cez pravidlá prístupu lobistov tabakového priemyslu ku Komisii, osobitných poradcov Komisie, kódex správania komisárov až po transparentnosť trialógov medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou počas legislatívneho postupu](#).

Predseda združenia OxyRomandie Pascal Diethelm, komisár Vytenis Andriukaitis, redaktor portálu EurActiv James Crisp, európska ombudsmanka Emily O'Reilly a hlavný vedecký pracovník a zástupca Svetovej zdravotníckej organizácie v EÚ Roberto Bertollini na podujatí, ktoré organizovala ombudsmanka na tému zvýšenia transparentnosti lobizmu súvisiaceho s tabakom, Brusel 27. apríla 2016.

Európska iniciatíva občanov

Európska iniciatíva občanov umožňuje občanom, ktorých počet dosiahne najmenej jeden milión a ktorí pochádzajú aspoň zo štvrtiny členských štátov EÚ, vyzvať Komisiu, aby predložila návrh právneho aktu v oblastiach, v ktorých má na to právomoc. V roku 2016 Komisia zaregistrovala tri nové iniciatívy a vo svojom pracovnom programe na rok 2017 oznámila, že plánuje prijať právne predpisy týkajúce sa otázok, na ktoré poukázala jedna z predchádzajúcich iniciatív (*Right2Water*).

Dialógy s občanmi

V priebehu roka Komisia aj naďalej komunikovala s verejnosťou prostredníctvom dialógov s občanmi. Na dialógoch sa počas roka zúčastnili predseda, podpredsedovia a členovia Komisie spolu s mnohými poslancami Európskeho parlamentu a národnými politikmi. Dialógy, ktorých počet dosiahol 73, poskytli občanom jedinečnú príležitosť osobne diskutovať s činiteľmi s rozhodovacou právomocou o tom, čo sa deje v Európskej únii, ako Únia rieši hlavné výzvy a aké prínosy majú jej opatrenia pre občanov. Zároveň umožnili politikom EÚ, ako aj národným politikom načúvať názorom občanov z celej Únie, pokiaľ ide o širokú škálu tém, a učiť sa od nich.

Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker sa prihovára účastníkom dialógu s občanmi v St. Vith (Belgicko) 15. novembra 2016.

Spojte sa s EÚ

ONLINE

Informácie vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie sú dostupné na webovej stránke: europa.eu

OSOBNĚ

V celej Európe sa nachádzajú stovky miestnych informačných centier EÚ. Adresu najbližšieho centra nájdete na tejto webovej stránke: europa.eu/contact

TELEFONICKY ALEBO E-MAILOM

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Túto službu môžete využívať bezplatne na telefónnom čísle: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori mobilných sietí nepovoľujú prístup k číslam 00800 alebo tieto hovory fakturujú), alebo na spolplatnenom telefónnom čísle z krajín mimo EÚ: +32 22999696. Môžete tiež zaslať e-mail prostredníctvom: europa.eu/contact

PREČÍTAJTE SI O EURÓPE

Od publikácií o EÚ vás delí len jedno kliknutie – nájdete ich na internetovej stránke EU Bookshop: bookshop.europa.eu

Informácie a publikácie o Európskej únii môžete získať na nasledujúcich miestach:

EURÓPSKA KOMISIA

Zastúpenie na Slovensku
Palisády 29
811 06 Bratislava
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 254431718
E-mail: comm-rep-sk@ec.europa.eu

EURÓPSKY PARLAMENT

Informačná kancelária na Slovensku
Palisády 29
811 06 Bratislava
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 259429683
E-mail: epbratislava@europarl.europa.eu
Internet: www.europkyparlament.sk

EUROPE DIRECT INFORMAČNÉ CENTRÁ NA SLOVENSKU

BANSKÁ BYSTRICA
Skuteckého 13
974 01 Banská Bystrica
Tajovského 10
975 90 Banská Bystrica
(budova Ekonomickej fakulty UMB)
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 484174250
E-mail: info@reic.sk
Internet: www.reic.sk

KOMÁRNO

Eötvösova 12
945 01 Komárno
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 357701938
E-mail: rpickn@nexta.sk
Internet: www.rpickn.sk

KOŠICE

Regionálna inovačná agentúra
Heydukova 14
040 01 Košice
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 556441196
E-mail: info@ria-kosice.sk
Internet: www.ria-kosice.sk

LUČENEC

Mestské informačné centrum
Divadlo B. S. Timravy
Námestie republiky 5
984 01 Lučenec
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel./Fax +421 474331513
E-mail: mic@lucenec.sk
Internet: www.lucenec.sk

NITRA

Akademická 4
949 01 Nitra
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 377910290
E-mail: europedirect@agroinstitut.sk
Internet: www.agroinstitut.sk

POPRAD

Štefánikova 897/2
P.O. BOX 36
058 01 Poprad
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 527721320/527895161/
905900843
E-mail: europedirect@europedirectpp.eu
Internet: www.europedirectpp.eu

PREŠOV

Asociácia terénnych a sociálnych pracovníkov
Požiamická 7
080 01 Prešov
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 905755238
E-mail: laci.tsp@gmail.com

SENICA

Štefánikova 1408/56
905 25 Senica
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 346516180
E-mail: europedirect@msu.senica.sk
Internet: www.europedirect.senica.sk

SPIŠSKÁ NOVÁ VES

Spišská regionálna rozvojová agentúra
Štefánikovo námestie 1
052 01 Spišská Nová Ves
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 566725711/566813-
60/61/62
E-mail: srra@srra.sk, sprag@srra.sk
Internet: www.srra.sk

TREBIŠOV

Ul. M. R. Štefánika 1161/184
075 01 Trebišov
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. + 421 566725711/566813-
60/61/62
E-mail: rpc@rpc.tv
Internet: www.rpc.tv

TRENČÍN

Trenčiansky samosprávny kraj
K dolnej stanici 7282/20A
911 01 Trenčín
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 326555407
E-mail: europa.direct@tsk.sk
web: www.tsk.sk

ŽILINA

Dolný val 37
010 01 Žilina
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 412703190
E-mail: posta@europedirectzilina.sk
Internet: www.europedirectzilina.sk

EURÓPSKE DOKUMENTAČNÉ CENTRÁ

Centrum vedecko-technických informácií SR
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 269253110
E-mail: harachova@cvtisr.sk
Internet: www.cvtisr.sk

Knížnica Právnickej fakulty UK

Šafárikovo námestie 6
818 05 Bratislava
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 259244213
E-mail: kniz_edc@flaw.uniba.sk
Internet: www.flaw.uniba.sk/služby/kniznica/

Univerzitná knižnica U. P. J. Šafárika

Kováčska 26
041 80 Košice
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 557271219
E-mail: edcupjs@upjs.sk
Internet: www.library.upjs.sk

Univerzitná knižnica UMB

Tajovského 51
974 01 Banská Bystrica
SLOVENSKO/SLOVAKIA
Tel. +421 484465316
E-mail: eva.holla@umb.sk
Internet: www.library.umb.sk/

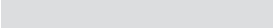
Zastúpenia Európskej komisie a informačné kancelárie Európskeho parlamentu sú vo všetkých štátoch Európskej únie. V iných častiach sveta má Európska únia delegácie.

Zdá sa vám táto publikácia užitočná? Napište nám: comm-publi-feedback@ec.europa.eu.

Európska únia

 Členské štáty Európskej únie (2017)

 Kandidátske krajiny a potenciálne kandidátske krajiny

NA-AD-17-001-SK-C (Print)

NA-AD-17-001-SK-N (PDF)

NA-AD-17-001-SK-E (EPUB)

NA-AD-17-001-SK-Q (HTML)

